

అమృతం

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 15 } చెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ మే నెల 26-వ తేది గురువారము } No. 47
సంపుటము ౧౫ } శ్రీ ప్రభవనామచంద్రవైశాఖమాస బహుళ దశమి. } సంచిక ౪౭

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే పేలకు పేలు
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పులమాన్యును, వాయుబొట్ట
బాపును, పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును
పొట్లబొగ్గును, బొటముల భేదించును,
చాపుల దూపుమాపును, వగ్గును తగ్గించును,
దురదను తొలగించును
ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. ఏదేమి
లలో సూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్నివిధములగు
నొప్పులకు సంతోషింపజేసింది.
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో పహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బా 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు
తేక
249, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్ట్, బొంబాయి.

RELIABLE ESTD 1900. TELE. BANGARU.
JEWELLERY FIRM.
CHETTY & SONS
Manufacturing
Jewellers & Diamonds
Merchants MADRAS.

వెండి, బంగారు
నగలు విషయములో
మీకు
ఏదికావలసినను
మానద
సిద్ధముగా
నున్నది.
హాజరులో
లేనివి
త్వరలో
తయారుచేసి
పంపబడును.

ఉమ్మడి బంగారుచెట్టి అందుకొన్న, నగలవర్తకులు, 28, చైనాబజారులోడ్డు, మద్రాసు

బావులతో నిమిత్తము లేకుండ

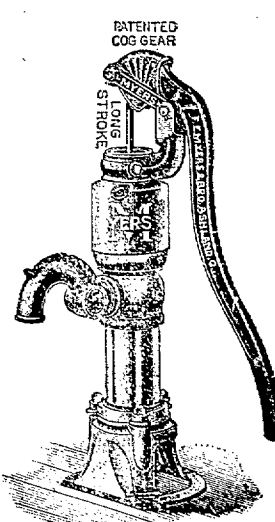
బెంగాలు మైదుర్పులతో మీ యిష్టము వచ్చినచోట
పరిశుభ్రమగు జలమును పొందవచ్చును.
ఇంకను, ఆకుమల్లకు తోటలకు, వ్యవసాయమునకు పనికివచ్చు
చేతి పంపులు, మరపంపులు మానద అనేకములు గలవు.
వలయువారు:—

ది లిమాయి బ్రదర్స్ లిమిటెడ్

మైదుర్పులకు సోలుయేజెట్టు,
1/173 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
తేక

2454 ఫ్రెండు అందుకో,

కృష్ణా, గోదావరి, గుంటూరు జిల్లాలకు యేజెట్టు, బెజవాడ, అన్ని వ్రాయవలయును.

WANTED 3108
Candidates for Telegraph and Station
Master's Classes. Full Particulars and Railway
Fare Certificate on 2 annas stamp.
Apply to:—IMPERIAL TELEGRAPH COLLEGE,
DELHI.

WANTED, SHORTHAND-TYPIST.
Wanted, Shorthand-typist, experienced
by English missionary. A Brahmin with
thorough knowledge of Telugu preferred, or a
Christian. Good salary to a suitable man.
Apply to Rev. C. G. Early,
LAKSHETIPET,
Nizam's Dominions.
3738

క వ లె ను 3477
కష్టపడి, సామర్థ్యముతో పనిచేయునట్టి ఏజం
ట్లు ఉత్తరనర్కారులం దన్నిభాగములందును ఇం
డియాందు మిక్కిలి అభివృద్ధిదశలోనున్న భీమా
శంపేసేయైన ది జనరల్ అస్సూరెన్సు
సొసైటీ లిమిటెడ్ కు కావలెను.
సరియైనవారికి గొప్ప వరుమానముగలదు
Apply to:—V. RAMA RAO, B, COM,
(VORA & Co.)
Special Representative,
GENERAL ASSURANCE SOCIETY Ltd.
VIZIANAGARAM

మహాసూర్యవర్తి
ప్రశస్తమైన యోగము. ప్రతివారికి అవసరమయినది.
తలతిరుగుట, నోటనీరుగుట, కాళ్ళచేతులు మంటలు, నోటి
పూత, గుండెలలోమంట, మొదలగు వైద్యవికారమునకు ప్రజా
యుధము. శ్రీ ముక్త్యాలరాజావారి సంస్థానమున తయారయి
నది-నెల రు 1-కి రు 5/-.
ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల(కృష్ణా).
2126

భారత దేశపు వాయువిమానముల సమితి

కరాచి, మే 23:—భారతదేశపు వాయువిమానముల సమితివారియాజమాన్యమున, కరాచియందలి దివ్యజ్ఞానసమాజ మువారి భవనమున మొదటిసభ జరిగెను. పలువురు ప్రముఖులగు భారతీయులు అంగ్లేయులు ఈసభనువచ్చియుండిరి. సర్ మౌంటాగు వెబ్ గారు అధ్యక్షత వహించిరి. సర్ వెబ్ గారు సభను ప్రారంభించుచు ఇట్లుచెప్పిరి:—1918 సంవత్సరమున మేజరు జెనరలు సాల్వండుగారు ప్రథమమున భారతదేశమునకు వాయు విమానమును తెచ్చిరి. ప్రస్తుతము ప్రపంచమున దాదాపు అన్ని దేశములందును వాయువిమానము లున్నవి. 1918 సంవత్సరము ఆనంతరము అన్ని దేశములనుండి వాయు విమానములు మనదేశమునకు వచ్చినవి. భారతదేశమునందు చక్కని సర్వీసు ఏర్పరుప ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఇందు లక్ష కొన్ని ఉపసంఘములతో కూడిన కేంద్రసంఘము ఏర్పడి యున్నది. ఈ ప్రయత్నములన్నియు ఆచరణకాలములో సఫల మగునని నమ్ముచున్నాను.”

ఆర్.యస్. బోసుగారి ఉపన్యాసము

మిట్టల కమాండరు ఆర్.యస్. బోసుగారు ఈక్రింది విధమున ఉపన్యసించిరి:—మొదటి వాయువిమానము 1908-వ సంవత్సరమున తయారుచేయబడెను. 1919 సంవత్సరమునందే వ్యాపారవ్యాప్తిక సాధనములుగా వాయువిమానము లుపయోగింపబడెను. అదిమొదలు వాయువిమానములు సంఖ్య సర్వీసు సౌకర్యములు మిగల అధికముగ వృద్ధిచెందెను. అంతేగాక వాయు విమానముల సర్వీసునందు ప్రమాదములు మిగల స్వల్పము. బ్రిటిషు ఫర్క్రాఫ్టసర్వీసునందు 168000 మైళ్లును ఒకప్రమాదముచొప్పునకేమాత్రము జరిగినది. లండనుకిధులలో వందల కొలదిజనలు మోటారుబండ క్రిందపడి ముణిచుచున్నారు. లండనులో వారమున కొకప్రమాదమైనను జరుగచున్నది. వాయువిమానముల సర్వీసులు 7 సంవత్సరములనుండి జరుగుచున్నవి. ఇప్పటికి 75 వేలమంది ప్రయాణికులు 10 లక్షలమైళ్లు వాయు విమానములందు ప్రయాణముచేసియున్నారు. కాని నాలుగు ప్రమాదములు మాత్రమే జరిగినవి. 13రు ముణిచిరి. 5 మందికి గాయములు తగిలెను. భారతదేశపు పరిస్థితుల ననుసరించి ఇంకను ప్రమాదములు తగ్గును. 1921 సంవత్సరమున ఇంగ్లాండులో 6000 మైళ్లు వరకు వాయువిమానముల సర్వీసు యుండెను. 1926 సంవత్సరమున 18120 మైళ్లు సర్వీసుయున్నది. గంటకు 68 మైళ్లు పోగల వాయువిమానములు నూరుమంది ప్రయాణి కలను తీసికొనిపోగల వాయువిమానములు తయారుచేయబడు చున్నవి.

జర్మనీవారు విషయములందు ప్రశంసనీయుగ పని చేయుచున్నారు. జర్మనీవారు తయారు చేసిన యక 57 వాయు విమానము బాంబోలినుండి డాకాయికి (అనగా 4200 మైళ్లు) 96 గంటలలో ప్రయాణ మొనర్చెను. ఇంగ్లాండు వాయు విమానము ఇంగ్లాండునుండి అమెరికాకు (అనగా 6400 మైళ్లు) 108 గంటలలో ప్రయాణ మొనర్చెను. తిరిగి వచ్చుటకు 75 గంటలమాత్రమే పట్టెను. గంటకు 62 మైళ్లు పోగలిగిన వాయు విమానములు ఇప్పుడే యున్నవి. వాయువిమానముల సిటిని అభివృద్ధికి తెచ్చుటకు పలువురు శాస్త్రజ్ఞులు పరిశోధన ము లొనర్చుచున్నారు. రాబోవు యుగము వాయువిమాన ముల యుగమని చెప్పవచ్చును. (ఆ. (పె.)

బాలక్ వార్షిక సంచిక

బాలికా బాలకుల కత్యంతోపయుక్తమగు

హిందీ మాసపత్రిక

రాష్ట్రమునందుల హేరి యా సరాయి అను పట్టణమున నీ మాసపత్రిక ప్రతి మాసమునందును శుక్లపక్షమున వెలువడును. సామాన్యదామాడు రూపాయలు. రెండవ సంపుటము మొదటి సంచిక మా కార్యాలయము నలంకరించినది. కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. ఇదిమాఖ మాసమున వెలువడినది. ఇందు హిందీ భాషలో అమూల్యము లును సచిత్రములు నగు వ్యాసములు చాలకలవు. ఇందలి భాషలో గీర్వాణ పదబాహుళ్య మత్యధికముగానున్నదిగాన బాగుగా బోధపడగలను. గురునానక్ దేవుని, గౌతమబుద్ధుని, ఆప్టనస్తానము శ్రద్ధానందస్వామి, గోసేన, ప్రహ్లాదచరిత్ర, శ్రీకృష్ణ బాలలీల, రైలుబండి మున్నగువ్యాసము లిందుగలవు. మొత్తము 104 పేజీలున్నవి. వలయువారిటుల వ్రాయవలెను. మేనేజర్ బాలక్, హిందీ పుస్తక భాండారము, లహోరు, సరాయి, బీహారు.

“పునర్జన్మలోనైనను సతీపతులమై యుండగలము!”

ఆత్మహత్య జేసికొనిన యువతి ప్రియున కిడిన సందేశము

“మూ స్వేచ్ఛానువర్తనమునకు నాతండ్రియే అడ్డువచ్చెను” అని ప్రియుడు తెల్పుట

ఈ జన్మలోగానిచో రాగల జన్మలోనైనను నీవే నా భర్తగను నేను నీకు అరాంగినినై యుండగలము. నన్ను తుమింపుము. నుదాపయగు బాలికను పెండ్లాడి యీజీవితమును సుఖముగ వెలస నడుపుము. అనుచు ఆత్మహత్య చేసికొనుటకు ముందుగ ఇంద్రాబాయి యను 23 సంవత్సరముల వ్రాయుముగల వికతుపు తన ప్రియుడగు దేశపాండియను వైద్య విద్యార్థికి లేఖవ్రాసెను. ఈయనలి ఆస్పత్రియందు దాదిగ నుండెను. నేడు బొంబాయి కారొనరు కోర్టులో దేశపాండి సాక్ష్య మొసంగుచు గతించిన ఇందిరాబాయి యున్నది. తానును గత మూడు సంవత్సరములనుంచి స్నేహపూర్వకముతో మెలంగుచుంటిమని పల్కెను. కొలది దినములక్రితము నా జనకుని ఆజ్ఞపై

నేను పూనాకు వెళ్లి యుంటిని. కాని ఇంద్రాబాయి నా వివాహమునకై పూనా వెళ్లి యుంటినిని అపోహ జెందెను అనిచెప్పెను. మీ ఇరవుర ప్రేమాను బంధమున కడ్డువచ్చిన దెవరు అని కారొనర్ (న్యాయాధిపతి) ప్రశ్నింపగా నాతండ్రియే యని దేశపాండి ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. కారొనరు మిట్టలు నోక వివేదకరముగ ఒకానొక థర్డి కథను వివరించెను. ఆ కథయందు తండ్రి తన తనయ నుద్దేశించి మీయరువురలో బుద్ధిహీనమున వస్తు చెప్పియైన గలదా యని ప్రశ్నింప నీవున్నావుగా యని కూతురు సమాధాన మిచ్చెను (సప్త) విచారణవాయిదా వేయబడెను. బొంబాయి 25-5-27

ఆవు - గేదె - ఎద్దు - దున్న పాతు

గోరక్షణానకుడుగు నొకవిలేఖరి మహాత్మునకు వ్రాసిన లేఖ

గోరక్షణ సమస్యయందు నేడెలను దున్నలను చేర్చు గూడదని మీరు వ్రాసితిరి. దున్నవ్యవసాయపు పనులకు పనికిరాదని మీ రభిప్రాయ పడుచున్నట్లు తోచుచున్నది. కొంకణమున గేదెలను దున్నులనే విక్రీణి ఉపయోగకరముగా నున్నవి. మృనిసిపలు వారి చెత్తబడ్డను లాగుటకు నీటి సంపులంద పనిచేయుటకును పొలములను దున్నుటకు నాగళ్లను లాగుటకును గూడ నచట దున్నులనే యుపయోగించుచున్నారు. గొప్పగర్జును కురిసినచో ఎడ్డు పనిచేయలేవు. దున్నలే పనిచేయవలెను. కొంకణమున ఎడ్డుములు హెచ్చుగా కురియుచున్నపుడే వ్యవసాయపు పనులు జరుగుచుండును. కావున నచట దున్నలే బాగుగా పనిచేయును. కొంకణమున ఆవులు 40 కులముల (ఒకపాను) కంటె హెచ్చుగా పాలియ్యవు. గేదెలు 5 మొదలు 10 పానుల వరకును గూడ పాలిచ్చును. మంచి వంగడము ఆవులను కలిగించి సరిగా మేపినచో అవిగూడ హెచ్చుగా మంచి పాలినియ్యవచ్చును గాని యిట్టి దోపాడ మేమియును అక్కరలేకుండనే గేదె లచట పాల నిచ్చును. కావున కొంకణములో గేదెలను దున్నులనుగూడ బాగుగా పోషింపనక్కరలేదా? కొండలలో (ఘాట్సు) ఉష్ణము మెండు. నీళ్లు తక్కువ భూముల చిత్తీర్ణమధికము. గేదెలు త్రాగుటకును మునుగుటకును చాలానీళ్లు కావలెను. కొంకణములో నీళ్లు విస్తారముగానున్నవి. అందువలన నచట గేదెలు మనగలవుగాని కొండల మీదనుండజాలవు. మీరు చెప్పిన ఊరాది విక్రయ శాలలను చర్మవిక్రయ శాలలను సగరములకు మాత్రమే పనికివచ్చును. గ్రామములకుయొప్పు క్రమముగానానిని మీరు నూచింపనలసియున్నది. ప్రతిగ్రామమునకు ఒక శ్రేష్ఠుడు ఆటోతు యుండవలెను. దానికను వ్యయములకు సకష్టి నిధినుండియు దాని నుపయోగించుకొనెడివారి వద్దనుండియు ధనము నుపయోగింపవలెను. ఇది చాల నులభము. అన్ని గ్రామములవారును చేయవచ్చును.” అని యీ మిత్రుడు వ్రాసెను.

నా అభిప్రాయము గేదెలకును దున్నులకును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నియ్యవలెననియే. ఇదివరకు మచ్చిక చేయబడిన వాని నుపయోగించుకొనుచుండినను యిటువైని ఆడవులలో నుండి పట్టి తీసుకొని రాగూడదు. ఆవులను ఎడ్డులను మనకు ముఖ్యముగానండి తీరవలెను గాన వానిని మాత్రమే పోషించుచుండదగును. కొంకణమున టి ప్రదేశములలో నిది వ ఆకు మచ్చిక కయైన మహిష సంకతి నుపయోగించుకొనుచుండవచ్చును. ఆవుల వంగడమును వృద్ధినించుటకు కవకాశమున్నచో గేదెల వంగడమును వృద్ధినించుటగూడదు. మనము ఆవుపాలతోనే తనివి నొందవలెను. బొంబాయివంటి నగరమునందు గేదెపాలను వాడవలెనని అవసరమేమియును లేదు. ఆవులు విస్తారముగా పాలిచ్చునటుల చేయుటకును ఆవుపాలధరను తగ్గించుటకును ఆవులు సారవంతమున పాలనిచ్చునటుల చేయుటకును మనము ప్రయత్నింపవలెను. ఈ పను లసాధ్యముగావు. ఐరోపాఖండమున ముఖ్యముగా డెన్మార్కులో వీని నన్నిటిని సాధించుటయే గాక శాస్త్రములనుగూడ వ్రాసియున్నారు. ఆదేశములలో గేదెలకంటె ఆవులే హెచ్చుగా పాలనిచ్చును. అశోగ్యవిషయ

మన ఆవుపాలే శ్రేష్ఠముగాని గేదెపాలు కావని చాలమంది వైద్యులుగూడ తెలిపియున్నారు. ఆవుపాలు సాత్వికాహార మనియు గేదె పాలు తామసాహార మనియు సదాచార సంపన్నులు తెలిసియున్నారు. ఇది యెంతవరకు నిజమో నాకు తెలియదుగాని నేను అర్జునువారిద్వారా దీని నిజమెరుగ గోరుచున్నాను. గేదె యియ్యగలిగిన పాలకంటె ఆవే హెచ్చుగా నియ్యగలదని నాకు గట్టి నమ్మకమున్నది. అట్టిచో మనము గేదెల నేల పెంచవలెను? గేదెలను దున్నులను యేల నుపయోగించుకొనవలెను.

గేదెను పెంచుటవలన ఆదాయమధికముగా లభించునను విషయము మనకనవసరము. మనము బహుజనల లాభమునుగూర్చియే ఆలోచించుచున్నాము గాని వ్యక్తుల లాభమునుగూర్చికాదు. వ్యక్తిలాభమును తాత్కాలిక లాభమునుగూర్చిమాత్రమే ఆలోచించుటవలననే మనదేశమునకును మతమునకునుగూడ గట్టి గతిపట్టినది. ఈప్రాస్థవృత్తిని వర్జననేగాని మనదేశమున జాతీయత యేర్పడదు. అటుల వలదజాలనిచో మతవిషయములను చర్చించుటకు మనకర్హతయేలేదు. జాతీయదృష్టితో చూచినచో దేశక్షేమమే ప్రథమగణ్యమగును. మతవిషయముగా చూచినచో ఆ బ్రహ్మసంబంధరంతము సకల జీవరాసుల క్షేమమును ప్రథమగణ్యమే యగును. “సర్వేభ్యో భూతేభ్యో శుభభవంతు” అని ప్రతిమానవుడును సదా కోరుచుండవలెను.

సమర్థతీ సత్యాగ్రహశ్రమమున చాల ఆవులనుగేదెలను మేకలనుగూడ కలవు. ఆవులకంటె గేదెలే హెచ్చుగా పాలిచ్చునని చెప్ప వీలులేదు. ఆవులలో కొన్ని మిక్కిలి హెచ్చుగా పాలిచ్చుచున్నవి. కొన్ని సామాన్యముగా నిచ్చుచున్నవి. కొన్ని పాలిచ్చుటయేలేదు. పాలియ్యని ఆవుల మరల చూడితో. నుండకుండ చెయ్యవలెను. వానిచే కేలేకపని చేయించుచుండవలెను. పట్టిపోయిన ఆవుచే నింకొకపని చేయించుచున్నాడు. గేదె పెయ్యలకు ధరతక్కువ. ఒక ఆవుపెయ్యకు నూరురూపాయలుగూడ ధరవచ్చును. రెండుమూడు ఎడ్డులు ఒకగుర్రము చేయగలిగిన పనిని గూడ చేయుచున్నవి. కావున మేము గుర్రపుబండిని నిలిపివేసితిమి.

క్షీర విక్రయశాలలను చర్మ విక్రయ శాలలను నగరములకు మాత్రమేగాక గ్రామములకుగూడ నుపయోగ కరములే. చర్మ పరిశ్రమ నిపుడు పట్టాములలోనే అభ్యసించి గ్రామములకు వ్యాపింప జేయవలసిన అవసరము కలిగినది (మో. క. గాంధీ-ఎంగుయిండియా 19-5-27.)

హిందూ మహాసభ కార్యదర్శికి బెవరింపులు

దేశబంధు గుప్తగారిని చంపెద మను హెచ్చరికలు ఢిల్లీ, మే 25:— తేజపత్రిక మానేజింగు డైరెక్టరును రాష్ట్ర హిందూ మహాసభ కార్యదర్శియు నగు శ్రీ యుత దేశ బంధు గుప్తగారికి వారి ఆర్యసమాజ ప్రచారసంచారమునందు ఇట్టి హిందూమతములోనికి ఇతరమతస్థుల మార్చినయెడల ప్రాణము తీసెదమనుచు యుత్తరము లనేకములుగ వచ్చెను మహావ్యధియులకు వ్యతిరేక మగుప్రచారము సలుపరాదు అట్లు చేసిన గురువు స్వామి శ్రద్ధానందులవారి గతియే పట్టగలదు ఒక దానిమీదను సరియైన మహావ్యధియుసంకకములు లేవు. కొన్ని డిల్లీపోస్టు ముద్రతో వచ్చినవి. అవన్నియు పోలీసువారి పరమ చేయబడెను. వారు తగుచర్య తీసికొనుచున్నారు. (శ్రీ.పె.సు)

నందిదుర్గము-మహాత్మాగాంధీగారి సందర్శనము

(దేశభక్త కొండ వెంకటస్వయ్య పంతులుగారు)

ఈనెల ౧౮-వ తేది మహాత్మా గాంధీగారిని దర్శించుటకై నందిదుర్గమున కేగితిని. నాతోడ శ్రీ వెన్నేటి సత్యనారాయణగారును వచ్చియుండిరి. మహాత్మాగారు నానాట ఆరోగ్యమును బడయుచున్నారు. నిత్యమును వేకువను ౪ గంటలకు పడకనుండిలేచి కాలాచితములు తీర్చుకొని ప్రార్థనలో పాల్గొనుదురు.

ఉదయమగుటతోడనే వ్యాఘ్రమును నిమిత్తము ౨౦ నిమిషములకాలము వెలుపల తిరిగి వచ్చెదను.

భగవద్గీతా వ్యాఖ్య

అంతట ప్రాణాయామ సంబంధమున నొకవ్యాఘ్రమును కొలదినిమిషములు చేయుదురు. పిమ్మట భగవద్గీతలో నొకటిరెండు శ్లోకములకు గుజరాతిభాషలో వ్యాఖ్య వ్రాయుదురు. ఇది ఈసంవత్సర ప్రారంభమునండి ప్రతిదినము కొన్ని నిమిషములకాలము వ్రాయుచున్నారు. ఈవ్యాఖ్య పూర్వభాష్యకాగలమార్గముల ననుసరింపక వారికి తోచినట్లు స్వతంత్రముగ వ్రాయుచున్నారు. భగవద్గీతలోని ప్రతిపదమునూ ఏదో శ్లోకమునందే యర్థమును వినియోగింపబడెనో తెలుపును నొక శ్లోకమును గత సంవత్సరమున ముగించిరి.

మైన నుడివిట్లు ఒకటిరెండు శ్లోకములకు వ్యాఖ్య ముగించిన పిమ్మట "ఎంగుయిండియా" పత్రికకు వ్యాసము పార్టు హాండు రైటరుకు చెప్పి వ్రాయించుదురు.

మధ్యాహ్న మంతయు పరుండి విశ్రాంతి పొందుదురు. సాయంకాలము 4 గంటలకులేచి తమ దర్శనమునకై వచ్చినవారి కవకాశముట్టుటకు కూర్చొని రాజులును ముందుబెట్టుకొని నూలుపడుకుందురు. ఈ సమయముననేటపా ఉత్తరములు మొదలగునవి మహాదేవ దేశాయిగారిపలన చదివించుకొని ప్రత్యుత్తరములు వ్రాయుటకు సలహా నిత్తురు.

శ్రీ రాజగోపాలాచార్యులుగారుగాని మరియొకరుగాని మహాత్ముని సందర్శనార్థము వచ్చినవారిని నొకరొకరిగ లోపలికిగొనివచ్చి పేరును నివాసస్థానములు మొదలగునవి మహాత్మువకు చెప్పిపిమ్మట మహాత్ముడు వకటి రెండుమాటలు వారితో ముచ్చటించుదురు. అంతట దర్శనము ముగియును. వారు వెడలిపోవుదురు. క్రొత్తవారు మరియొకరు ప్రవేశించుదురు. ఇట్లు సాయంకాలము గడచిపోవును.

6 గంటలైనపిదప సాయంకాల ప్రార్థన నడపుదురు. అందును మహాత్ముడు పాల్గొనును.

వారి ఆహారము కొంచెము పాలును, రొట్టెయు, పండ్లును పుచ్చుకొనుదురు కాని మామూలుగా వారు భుజించు స్వల్ప ఆహారమైనను ఇప్పుడు భుజించుటలేదు. ఇంకను బలహీనముగ నేమున్నారు. కాని ఈ కొండకు మొదటవచ్చునప్పటికంటె ఇప్పుడు చాలమేలు.

ఈ నందికొండ, సముద్రమట్టముకంటె ౪౦౦౦ అడుగుల ఎత్తు బెంగుళూరుకంటెను ౧౦౦౦ అడుగుల ఎత్తు కావున వేసవియందైనను ఎక్కువ చల్లగానుండును. తొలకరి ప్రారంభించిన యెడల శీతగాడ్డులు తీవ్రముగ వీచుటచేత అచ్చట నివాసము దుర్భరముగనుండును గావున మహాత్ములు జూను ౧౫ తేది వరకు మాత్రము ఆకొండపైనుండి పిమ్మట బెంగుళూరులో "మహారబాగ్" అను చోట కొంతకాలము నివాసముచేయు నుద్దేశించుకొని యున్నారు.

శ్రీ శాజగోపాలాచార్యులుగారును శ్రీయుత దేశపాండ్య గంగాధరరావుగారును మహాత్ముని ఆరోగ్యమునకు తగిన ఏర్పాటులను జాగరూకతతో చేయుచున్నారు.

ఇంక నొకమాసములోపల మహాత్మువకు నెప్పటిబలము పూర్తిగా కలుగవచ్చును కాని పూర్వమువలె దీర్ఘ ప్రయాణములు చేయుట సాధ్యముకాదని వారి దేహస్థితి పరికించినవారు కొండ రభిప్రాయపడుచున్నారు.

బెంగుళూరునుండియును, చిక్కిబల్లాపురమునుండియును వచ్చిన విచ్చికభటులుజేయు సేవ మిక్కిలి ప్రశంసనీయును. మైనూరు సంస్థానమువారి సానుభూతియు సన్మానమును శ్లాఘ్యములు.

ఆంధ్రరాష్ట్రము : మహాత్ముడు

నేను మహాత్ముని సందర్శించినప్పుడు వారు ఆంధ్ర రాష్ట్రములో ఖడ్గరూపి యెట్లుజరుగుచున్నదని ప్రశ్నించిరి. మాకు ప్రకృతము కలిగియున్న సౌకర్యము లేడమిచ్చినంతవరకు చక్కగనే పనులు జరుగుచున్నవనియును ద్రవ్యలోపముచేత విరి

విగ నుత్పత్తిచేయుటకు అవకాశము లేకున్నదనియును మనవిచేసితిని "దేను, అవిషయమునాకు తెలుసునని" వారు వాక్రచ్చి ఖడ్గరూపనులుచేయువారు నియమబద్ధులై తమ విధులను జాగ్రత్తగా నిర్వహించుచున్నారా యని యడిగిరి. ఇప్పుడు చాలమంది తమ తమ కార్యములను జాగ్రత్తతోడనే నిర్వహించుచున్నారనియును, చట్టాసంఘముక్రిందనున్న సంఘు లెఖ్యులను నివేదికలను చాలవరకు క్రమముగనే పంపుచున్నారనియును తెలిపితిని. మతీయును స్వతంత్రముగా ఖడ్గరూపియగుచేయు వర్తకులు కొందరు చట్టా సంఘమువారి తరపున తనిఖీదారులకు తమసరుకలను తనిఖీయిచ్చుటకును, వారి లెక్కలనుచూపుటకును, కావలసిన నివేదికలు పంపుటకును ఖడ్గరూపి కాదని నిర్ణయించిన వస్త్రములను అమ్ముకుంటుటకును అంగీరించి చట్టాసంఘమువారిపలన ధృవశ్రుతులను బడసి వ్యాపారమును సాగించుచున్నారని చెప్పినప్పుడు మహాత్ముడు మిక్కిలి సంతోషించెను. మా ఆంధ్రరాష్ట్రమును తమ సంచార కార్యక్రమములో చేర్చకపోవుచేత మా రాష్ట్రమును బహిష్కరించినట్లు జరుగు అభిప్రాయపడియున్నారు. అందువలన చాల అపకృతులగుచున్నదని నేను మహాత్మునితో మనవిచేసితిని. అట్లు బహిష్కరింపలేదనుటకు ఆగష్టునెలలో వచ్చెదనని తాము నాకు వ్రాసినలేఖయే నిదర్శనమని నూచించిరి. ఈసందర్భ కొలదిదినముల క్రిందట అసగా తాము ఆరోగ్యమును బడసినమీదట మాడునున్న రాష్ట్రములను కేర్పొనుచు పత్రికలలో ప్రచురించిన ప్రకటనలో తమిళనాడు, కర్ణాటకము, ఉత్తరము అని యుదహరించి ఆంధ్రరాష్ట్రము మాట బొత్తుక తలపకుండుటచే మరొక యసంతృప్తి కలిగినదని నుడివెతిని. అట్లయిన బంగళా రాష్ట్రమును, సంయుక్తరాష్ట్రములను ఎవలివేయలేదా, అట్లువదలబడవలన బహిష్కరించినట్లునదగునాయని తిర్కించి అట్టి అభిప్రాయములు తొలగించుటకు తగినట్లు పత్రికలలో వ్రాయుచు మన వక్కాణించిరి.

ప్రకృత పరిస్థితులలో నాంధ్రరాష్ట్రమున నెప్పుడు సంచారము చేయకలిగినదియును నిర్ణయించుట కవకాశము లేదనియును దేహము స్వస్థపడినపిదప ఇప్పుడు సంస్థమెయ్యున్న రాష్ట్రములను ముందుగా సందర్శింపవలెననియును పిమ్మట సాధ్యమైనంత త్వరలో నాంధ్రరాష్ట్రములో సంచారము చేయుదునని పత్రికలలో స్పష్టపరచెదననియును వక్కాణించిరి.

ఖడ్గరూపియవలన రావలసిన రుణము షుమారు లక్ష అరువదివేల రూపాయ (రూ 160000) లలో నిప్పటికి రూ 90 వేలకుపై మొత్తము ననూరై నదనియును తక్కిన మొత్తములో దాదాపు రూ 30 వేలవరకు వ్యాపారసప్తము లుండి ననియును తక్కిన బాకీ మొత్తములు వసూలు చేయుటకు ప్రయత్నము చేయుచున్నామనియును విశేషపరచినాను. మరునాడు వారి నలన తెలుపును పొంది మరలివచ్చితిని.

బసవనగడి, 28-5-27 } కొండ వెంకటస్వయ్య.

మద్రాసు అండు సదరక్రమరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్ (ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది) నోటీసు

ట్రాఫిక్ డిస్ట్రిక్టు. 3740 ఇందుములముగా తెలియచేయడ మే మనగా:— ప్రస్తుతము రాయపురం డిస్ట్రిక్టు ట్రాఫిక్ మాసరెండెంటు వారి అధికారము క్రింద యుండు యెన్నూరు మొదలగునవి బిట్రగుంటవరకు యుండు భాగము 1927-వ సంవత్సరం జూన్ నెల 1-వ తేదీనుండి బెజవాడ డిస్ట్రిక్టు మాసరెండెంటువారికి మార్చబడినది.

ఆయుర్వేదాపధ రత్నా కరము చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1 (2046) డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

గాంధీమహాత్ముని సందర్శనము

నేటు జమునాలాల్ బజాజుగారు

నందికొండలనుండి చెన్నపురికివచ్చుట

మొన్న 24వ తేదీ ఉదయమున బజాజుగారు చెన్నపురికి వచ్చిరి. "మహాత్ముడు సంపూర్ణారోగ్యముతో నుండగా హరి ద్వారమున రెండునెలలక్రితము చూచితిని. నిన్న మరల నంది కొండలలో చూచితిని. ఆయన విషయమున నేను వినిన సంగతులవలన నాకు చాల ఆందోళనముగా నుండెనుగాని ఆయనను చూచినపిమ్మట నాకు యెక్కువకలిగినది. గాంధీజీ యింకను నీరసముగానేయున్నాడని క్రమముగాను త్వరగాను ఆరోగ్యమును బడయుచున్నాడు. పుష్కారీకము తగ్గి నైజస్థితికివచ్చినది. "ఇంకనుకొంతకాలము సంపూర్ణ మగు విశ్రాంతి పుచ్చుకొనిన వెనుకటికై మరల కలుగును. తొందరపడి పనిని ప్రారంభించినచో మరల తొందరకలుగకమానదు. ఆరోగ్యమును చెడును. సంచారమును జరుగదు" అని మహాత్ముని పరీక్షించిన డాక్టరులను యితరులను గూడ తెలిపిరి. సంస్థానమువారును తాలూకా సన్మానసంఘమువారును గూడ సకల సదుపాయములను చేయుచున్నారు. జూనునెల 15 వ తేదీవరకును గాంధీజీ నందికొండలలోనే యుండి అటుపిమ్మట బెంగుళూరు వెళ్లును. అచట కొన్ని రోజులుండి ఆరోగ్యము సరిగానున్నచో నపుడు దక్షిణదేశమున సంచార మొనరించును. అప్పుడైన ముఖ్యములగు స్థలములకు మాత్రమే వెళ్లును. దేశమునందన్ని భాగముల నుండియు అన్ని రాజకీయపక్షములవారును పలువురు నంది కొండలకు వచ్చి మహాత్ముని సందర్శించుచునే యున్నారు. విదేశములనుండి పలువురు గాంధీజీ ఆరోగ్యమునుగూర్చి విస్తారముగా లేఖలను తంతివార్తలను పంపుచున్నారు ఖడ్గరూపి, ఐశ్వర్యము, అస్పృశ్యతా నిర్మూలనము అనువానిని ముఖ్యముగా కొనసాగింపవలెననియే మహాత్ముడై పుడును ఆలోచించుచుండును.

మామూలుగా మేమబజాజున నాలుగు గంటలకే నిద్రలేచును. కాల్యాకృత్యములను తీర్చుకొని స్నానముచేసి ప్రాతకాల ప్రార్థనము గావించును. 6 గంటలగుసరికి పికారువెల్లి ఒక మైలుదూరము నడచును. పిమ్మట ఎంగుయిండి మా పత్రికకు వ్యాసములను వచ్చినలేఖలకు ప్రత్యుత్తరములనుచెప్పి వ్రాయించును. ఉదయము 11-12 గంటలమధ్య నూలుపడుకును పిమ్మట విశ్రమించును. మధ్యాహ్నము 2 మొదలు 8 వరకు వచ్చినలేఖలను చదువును. మామగంటలకు మరల నూలుపడుకును. అప్పుడు చూడగోరువారి నందరిని రానిచ్చెదరు. సాయంకాలము 6 గంటలకు మరల నొకమైలు నడచును. రాత్రి 7 గంటలకు మరల ప్రార్థన జరుగును రాత్రి 9 1/2 గంటలకు పండుకొనును. వెనుకటికంటె నిపుడాహారమును కొద్దిగా తగ్గించెను. కానిమరల హెచ్చించగలనని తలచుచున్నాడు" అని బజాజుగారు నుడివెతిరి. నిన్న రాత్రి బజాజుగారు చెన్నపురినుండి బొంబాయికి బయలుదేరిరి.

(అ. వె.)

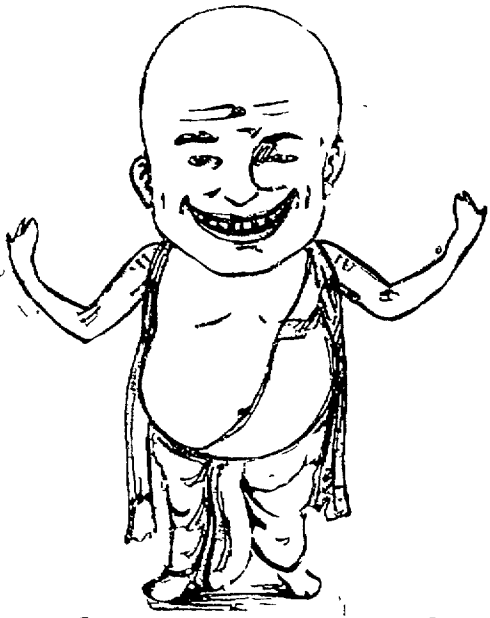
"దేశమాత కొరకు ఐకమత్యముతో మెలగుడు"

డాక్టరు బెసాంటుగారి ఉద్బోధనము

బొంబాయి, మే 25:—డాక్టరు బెసాంటుగారు న్యూ ఇండియా పత్రికయందు ఈక్రింది ఉద్బోధనమును ప్రకటించుచున్నారు.

"సోదరులారా! దేశమాతకొరకు ఐకమత్యముతో మెలగుడు. మీ ప్రాచీనచరిత్ర గౌరవభరితమైనది. నేడు దరిద్రదేవత తాండవమాడుచున్నది. ప్రజలు అజ్ఞానాంధకారములోమునిగి అల్పాయుష్కలై యున్నారు ఎటుతిరిగినను ఆద్రులినాడమే చెవులకు వినపడుచున్నది. ఈబానిసత్వవిధము మిగుల భరించినను మీసంతతివారి క్షేమమున దృష్టియందుంచుకొని ఐకమత్యమునకు గడంగుడు. భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యమిచ్చుటకు బ్రిటిషువారు వాదన మొసగియున్నారు. భారతీయులందరు కలిసి స్వాతంత్ర్యముకోరిన బ్రిటిషువారు భారతీయులకోర్కెను తిరస్కరింపజాలరు. కాంగ్రెసుమహాసభను జాతీయ ప్రతిష్టాపనగ మార్చవలెను. జరిగినది జరిగినది. భావిభావమునకు ఐకమత్యముగ నుండవలెను. ప్రస్తుతము పార్లమెంటునందు ప్రవేశపెట్టబడినబిల్లు మీకు శృష్టికరముగ లేకున్న మరియొకబిల్లును తయారుచేయుడు. నేను నాబిల్లునువదలుకొని మీరు తయారుచేయు ప్రాతినిధ్యము ఆమోదించెదను కాని భారతీయులందరు కలిసి కోరినగాని ఏబిల్లు ఆమోదింపబడదు. భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యమునొసగు నేబిల్లునైననుసరే నిజముగ దేశభక్తిగలవారు అంగీకరించెదరు.

(అ. వె.)

తామోహాలు

(ఆంధ్ర పత్రికకు ప్రత్యేకిం)

చూడడం

అంగడివాడు:—మీకు ఏం కావాలి?
పెద్దమనిషి:—ఇంకే మామూలున్నాను.
అంగడివాడు:—మాడవలకుంటే, మేడమిదికి పొండి, ఉరంతాకనబడుతుంది.

సర్దిఫీకెట్టు

పెద్దమనిషి:—నీకు ప్రైజులుగాని సర్దిఫీకెట్టులుగాని ఏమయినా వచ్చినవా?
బాలుడు:—సర్దిఫీకెట్టు ఉందండి.
పెద్దమనిషి:—ఏమిటిది?
బాలుడు:—పుట్టినట్టు సర్దిఫీకెట్టు.

పని

ఎల్లమ్మ:—మీ ఆయన ఎన్నాళ్లబట్టి పనిలేకుండా వున్నాడమ్మా?
పుల్లమ్మ:—నాకు ఏసంవత్సరం పెళ్లిఅయిందో జ్ఞాపకం లేదు.

తప్పు

ప్రశ్న:—తప్పు, అప్పుడు ఒప్పు అవుతుంది?
జవాబు:—హైకోర్టు తప్పుచేస్తే, అది "లా" అవుతుంది. డాక్టరు, చేసేతప్పు, తప్పుకాదు. నాయకుడుతప్పుచేస్తే, దానికి వేరే అర్థం తీసి, ఒప్పుచేస్తారు.

స్వర్గం

మిషనరీ:—నీవుతిన్నగా ప్రార్థనచేయకపోతే స్వర్గానికి పోవు.
పారుడు:—ఫరవాలేదు లెండి. స్వర్గం అంతమంచి ప్రదేశమే అయితే, ఇంగ్లాండు యాపాటికి ఆక్రమించేదే.

వైఖరి

మేజిస్ట్రేటు:—నీవు మానసపుడు ముద్దాయి ఎట్లా వున్నాడు?
కాన్స్టేబుల్:—గిన్నీ తే బాధపడేవాడల్లే వున్నాడండి.

గొంతు

ఒకడు:—అయ్యా, నా గొంతు విన్నారగదా; మీకంటే నీలో నేను ఎందుకయినా పనికొస్తానా?
నాటకం:—మేనేజరు:—నాటకకాలకు నివ్వంటుంటే, కేకలుపెట్టడానికి పనికొస్తావు.

కొట్టడం

భార్య:—మీరు నన్ను ఇట్లా కొడతారని తెలిసినట్లయితే మానాన్న మీకిచ్చి పెళ్లిచేయనివాడే.
భర్త:—కొట్టాలె ననే సంతోషమే, నిన్ను పెళ్లిచేసుకోడానికి కారణమయింది.

పెళ్లి

న్నేహితుడు:—పెళ్లిచేసుకొన్నావు కదా; ఇప్పుడు తృప్తిపడ్డావా?
ఒకడు:—తృప్తిగానే వుంది. ఇంకమళ్లి పెళ్లివద్దనిపిస్తుంది.

ఖర్చు

తండ్రి:—నీ చదువు పట్ల, నాకు చాలా ఖర్చు అవుతున్నది.
కొడుకు:—ఖర్చు అవుతున్నదనే నేను కష్టపడి చదవజ్జి మానేశాను.

వాళ్ళయము

ఒకడు:—ఇప్పుడు మీరేంపని చేస్తున్నారు?
ఇంకొకడు:—వాళ్ళ మానసిక సహాయం చేస్తున్నాను.
ఒకడు:—అట్లాగా? ఎట్లాచేస్తున్నా రేమిటి?
ఇంకొకడు:—పుస్తకాలకు బయిండు కట్టుతున్నాను.

అబద్ధం

ప్రశ్న:—అబద్ధాలు చెప్పేవాళ్లను, పెద్దవాళ్లయిం తెరువాత, వర్తకులు ఏ చేస్తారు?
జవాబు:—ఏజెంట్లుగ ఇతరవాళ్లకు పంపిస్తారు.

రైలు

రైలులో షష్టక్లాసులో ఇద్దరు ప్రయాణం చేస్తుండిరి. ఒకరు కిటికీలపైలు పులు మాయగ, ఇంకొకరు తెరిచిరి. రెండవవాడు:—తలపులనీ, తీసి పడుకోవలేనని, నేను అందరికీ బోధిస్తాను.
మొదటివాడు:—మీరు డాక్టరుగారు కాబోలు!
రెండవవాడు (పెట్టె చంకనుపెట్టుకొని):—నేను దొంగనండి; నెలపు.

ఆకాశరామన్న

ఉపాధ్యాయుడు:—ఆకాశరామన్న అంటే, తన పేరు దామకొనేవాడు తెలిసినా? ఇప్పుడెవరు నవ్వింది?
బాలుడు:—ఆకాశరామన్న.

అపరేషను

వైద్యుడు:—మీరు చేసిన ఆపరేషనువల్ల, రోగికి జబ్బుకుదిరిందటే.
ఇంకోవైద్యుడు:—సకాలంలో చేశాను. ఇంకొక్కరోజు గడిస్తే, జబ్బు, దాని అంతట అదే మదిరేది.

కోపం

తండ్రి:—మళ్లి పోట్లాడుతున్నావా? కోపవస్తే నూరువరకు లెక్కపెట్టమని నేను చెప్పలేదా?
కొడుకు:—నేను లెక్కపెడుతుండే బప్పటికి, అనతలవాడొచ్చి నన్ను కొట్టాడు. అప్పుడు నేను మళ్లి వాడిని కొట్టాను.

అత్తవారిల్లు

పిచ్చమ్మ:—కామమ్మను అత్తవారింటికి పంపించారా వెత్తమ్మ:—మళ్లి ఎటాగూ పుట్టింట్లో ఉండేదే గనక పంపించలేదు.

జబ్బు

ముద్దయి:—నాకు ఒకవారంకోజాలు నాయదా కావలెనండి? నా వకీలుకు జబ్బుగా ఉంది.
మేజిస్ట్రేటు:—నీవు దొంగతనం చేస్తుండగా పట్టుకున్నార. వస్తువులు నీదగ్గర దొరికినయి. వకీలుమాత్రం ఏంచేయగలడు?

ముద్దయి:—ఆసంగతి కనుక్కోవాలె ననే, నాకూపుందండి.

మోటారు

భార్య:—మనం మోటారుబండి ఎక్కి పికారు కాగూడదా?
భర్త:—నాకేం అభ్యంతరం లేదు, మీనాన్న ఇష్టపడితే.

భార్య:—అయిన కేం అభ్యంతర ముంటుంది?
భర్త:—మోటారుబండి కొనుక్కోడానికి, డబ్బిస్తాడే మోకనుక్కో.

తిట్టడం

మేజిస్ట్రేటు:—సిర్యాది నిన్ను అరెస్ట్ అడిగితే, నీవు ఏ మన్నావు?
ముద్దయి:—కోర్టులో కూర్చున్నవాళ్లను బయటికిపంపిస్తే చెప్పతానండి.

వంత

వకీలు:—నాక్లయింటు పొరబాటున ప్రతివాడికి ఎక్కువడబ్బిచ్చాడండి.
న్యాయాధిపతి:—అయితే, అట్లాంటివాడిని ప్రదర్శనానికి మ్యూజియంకు పంపించవలసిందే.

యాచన

విధులలో యాచనచేస్తున్నందుకు బిచ్చగాని మీద కేసుచెట్టిరి.
మేజిస్ట్రేటు:—నీవు నేరం చేసావా లేదా?
బిచ్చగాడు:—దాదాపు చేసానండి.
మేజిస్ట్రేటు:—అంటే?
బిచ్చగాడు:—కానీ యియ్యమని ఒకరిని అడిగితే, ఆయన ఇయ్యలేదండి.

డబ్బు

యజమాని:—ఇప్పుడు నావద్ద డబ్బులేదు. సాయంకాలము రా.
బిచ్చగాడు:—అయ్యా, నేను సాయంకాలం పనిచేయనండి.

గోడ

కొత్తపనివాడు:—గోడ పడగొట్టడం ఎట్లాగు?
మేస్ట్రీ:—గోడమీద నిటునునీ, పడగొట్టితే సరి.

బడి

తండ్రి:—ఎందుకరా, అప్పుడే ఇంటికి వచ్చావు?
బాలుడు:—మా మేష్టరు రాలేదు.
తండ్రి:—ఎందుకు రాలేదు?
బాలుడు:—జబ్బుగా ఉండన్నార.
తండ్రి:—అయ్యో, పాపం! పిల్లలంతా దిగులుపడ్డారా?
బాలుడు:—అందరూ చప్పట్లుకొట్టి నవ్వారు.

డ్రెస్సు

రైలులో ఒకడు:—నేను చెన్నపట్నం పోతున్నాను (డ్రెస్సు బాగుందా?)
ఇంకొకడు:—ఎట్లాంటి డ్రెస్సు వేసినా, చెన్నపట్నం లో తలయెత్తిఅయినా చూడరు.

భేదం

ఒకడు:—మంచివాడయితే సరి ద్వైతికి; అద్వైతికి యీలోకంలో భేదం ఏమీ కనిపించదండి.
గురువు:—ఈలోకం దాటంగానే భేదం కనిపిస్తుంది.

బదులు

ఒకడు:—రెండుమాపాయిలు బదులు ఇవ్వండి, అరగంటలో మళ్లి యిస్తాను.
ఇంకొకడు:—అరగంట ఆగండి. అప్పుడు మీకు బదులుతో అవసరముండదు.

ట్రాము

ట్రాంబండి పలకమీద నిల్చున్న ప్రయాణికు డొకడు కాలుబారి కిందపడెను. వెంటనేలేచి బంకే ఎక్కిన.
ఒక ప్రయాణికుడు:—ఎవరండి, కిందపడి వెంటనే పైకివచ్చాడు?
రెండో ప్రయాణికుడు:—కొత్త కండ్లర్లండి.
ఒక ప్రయాణికుడు:—అయితే కిందపడు మెండుకండి?
రెండో ప్రయాణికుడు:—పడిలేస్తుంటేగాని అలవాటు కాదు. కొత్తప్పడు అట్లా నెచ్చుకోవాలెండి.

వెల స్వస్థము! ఫల ముఖికము!"

ఆంధ్ర ప్రోకోక్రిముక్తావళి

మొదటి భాగము

ప్రస్తుతకాలమున మిక్కిలి వాడుకలో నుండు సామెత లిందుగలవు. పెక్కింటికి వివరణములు నైతము వ్రాయబడి యున్నవి. ఇయ్యది ఉపన్యాసకులకును వ్యాసరచయితలకును గ్రంథకర్తలకును అత్యంతోపయుక్తముగ నుండును.
వెల నాలుగణాలు. వీ. పి. ఖర్చు నేలు
బుక్కనట్టణము - రామానుజయ్య,
24, స్కౌట్లెయిప్పక్ వీధి, దేవాంగపురము,
8656 పాతచాకలపేట, మద్రాస్

విద్యార్థులకు నైవేండ్సు

రామమోహన ఆయుర్వేద

కళాశాల-బెజవాడ 3722

అఖిలభారత ఆయుర్వేద వైద్య మహామండలివారి ఆచార్య, విశారద, బిషప్ పరీక్షలకును, ఆంధ్రాయుర్వేద వైద్య మండలివారి వైద్యవిద్యాన్ పరీక్షకును శిక్షణ మొసగబడును.
1. పల్లారు సూర్యనారాయణరావుగారి స్వయంపెండు సం॥ నకు రు 100 చొ॥ రు 300 లు. 2. బొడ్డపాటి వెంకటప్పయ్యగారి స్వయంపెండు సం॥ నకు రు 100 లు చొ॥ పునరు 300 లు. బీద విద్యార్థులకు తగుసహాయము చేయబడును. జీతములు లేవు. కోరువారికి శిలబన్ను పంపబడును.
కళాశాల జూలయి 1వ తేదీన తెరువబడును. చేరగోడ విద్యార్థులు జూన్ 20వ తేదీ లోపల కార్యదర్శిగారి పేర యి ఖాస్తులు పంపుకొనవలయును.

వధవనామ

నేటి వేడిమి 108.9 డిగ్రీలు

బాబు రాజేంద్రప్రసాదుగారు:— వీరు శేషటిప్పనం చెన్నపురికి తిగుబొమ్మనుండి విచ్చేసినారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘముల ద్రవ్యవిభాగవిషయమును వీరు పరిష్కరించుట కరుచెందునట్లు తెలియుచున్నది.

సంస్కృత సాహిత్యమహాసభ

తెజవాడ, మే 26:—సంస్కృత సాహిత్యమహాసభ ఆదర్శములను కొనసాగించుటకై సభయందు వ్యాసములను చమన తలచినవారు అధ్యక్షుని అనుమతితో వినయములను తెజవాడ యందలి ఆయుర్వేదనియమనందున్న మహాసభ కార్యదర్శికి తెలుపబడును. (ఆ. (పె.))

భగవత్కథా ప్రసంగసభ

హైస్కూలు:—ఈ నెల 28 తేదీ శనివారం కర్ణాటకనాయకుల సరిత్రయను ఈ నెల 29 తేదీ ఆదివారం కుచేలోపాఖ్యానము కథయును ప్రతిదినం సాయంత్రం 4-80 గంటలకు ప్రారంభించి మహాకథకంఠీరవ మంగుడి చిడంబర భాగవతగురిచే చెప్పంబడును.

తిరువళ్ళిక్కేణి బీచి సభ

సభ మద్రాసు జిల్లా కాంగ్రెసుకమిటీ యాజమాన్యమున ఈ నెల 27-5-27 సాయంకాలము 6-80 గంటలకు తిరువళ్ళిక్కేణి బీచివద్ద తిలకఘాటువద్ద బహిరంగసభ జరుగును. అఖిలభారత కాంగ్రెసుయొక్క కార్యదర్శులలో నొకరగు బాబురాజేంద్ర ప్రసాదుగారు హాజరయినట్లు తెలియదు. యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారధ్యక్షత వహింతురు.

మద్రాసు కార్పొరేషను

మంగళవారం సాయంకాలము 5-15 గంటలకు ప్రత్యేక సభయొకటి జరుగను. సగటులో ౬ బాయిసిటి దుబారా ఎచ్చుపెచ్చుట ఎట్లు జరుగుచున్నదో విచారించుటకై 10 ఓనుగ శీర్లన 10 లాగ్గురును తాత్కాలికముగా 4 నెలల కాలమునకు నియమించుటనుగుర్చి ఆలోచించబడును.

రావుబహదూరు యం. చెంగయ్యపంతులుగారు

దాయ ధర్మాదాయముల కమిషనును పర్యటనకమము. బయలుదేరుట మద్రాసు 26-5-27
,, తిరువతి 27-5-27 ముం 30-5-27 నరకు
,, కాళహస్తి 1-6-27 ముం 4-6-27 నాను
,, పుంగనూరు 5-6-27 ముం 6-6-27 వరకు
,, మదనపల్లి 7-6-27 ముం 17-6-27 నరకు
,, హిందూపురము 18-6-27 ముం 30-6-27 నరకు

మద్రాసులోని మరణసంఖ్య

21 తేదీతో ఆంధ్రప్రదేశ్ మరణమునకు వెయ్యింటికి 37.7 చొ॥ మరణించిరి. గత వారము 44.9 చొ॥ మరణించిరి. ఇ స్టూన్ యం జూ జ్వరమువల్ల 1 మరణమును ఎం పేరిక్ జ్వరమువల్ల 1 మరణమును, మలేరియావల్ల 23 మరణములను, ఇతర జ్వరములవల్ల 23 మరణములను సంభవించెను. ఈ రోజులలో గత సంవత్సరము యీ వారములో మరణ సంఖ్య 41.0 చొ॥ ఉండెను.

ఉదకమండలము వార్తలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఉదకమండలము, మే 26:—సి. జె. మార్కగారు గుంటూరుజిల్లా సెషన్సు జడ్జిగను, కె. ఎస్. లక్ష్మీనరసయ్యగారు కడపజిల్లా సెషన్సు జడ్జిగను, వి. భాష్యంఅయ్యంగారు నెల్లూరుజిల్లా సెషన్సు జడ్జిగను నియమింపబడిరి.

మలబారు కలెక్టరు హెచ్. హెచ్. పేర్కొనారు నేటి దినము ఉదకమండలము తేరిరి. తేయాకు వ్యవసాయమునకై బడగభూములను సుపయోగించు విషయమై ఆలోచించుటకు విచారణసంఘము నియమింపబడె నను వార్త అసత్యమైనది. విచారణసంఘమును నియమించుట అవసరమా కాదా అను విషయమై ప్రభుత్వమునా రింకను ఆలోచించుచున్నారు. (తెంతివార్త)

భోర్టు నెంటుజార్జి గెజటు

1927 మే నెల 24 మంగళవారం

1926 సం॥ గ్రంథ ఇండియను ట్రేడు యూనియనుల చట్టము 1927 జూన్ 1 తేదీనుండి అమలులోనికివచ్చునని గవర్నరు జనరలుగారు నిర్ణయించిరి.

విద్యాశాఖ

గేరా యాకోబుగారు గుంటూరుజిల్లా ఎడ్యుకేషనలు కాన్సిలు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

విశాఖపట్నంజిల్లా ఎడ్యుకేషనలు కాన్సిలుసభ్యులుగా శ్రీమత్ శ్రీ విక్రమదేవవర్మ మహాశయోగారును సి. హెచ్. ధర్మారావుగారును నియమింపబడిరి.

చింతా రామమూర్తి పంతులుగారు విశాఖపట్నంజిల్లా ఎడ్యుకేషనలు కాన్సిలుసభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

పబ్లిక్ వర్కుస్

ఏ. రామస్వామి అయ్యరుగారు కృష్ణా నెల్రలు డివిజనులో హెడ్ క్వార్టర్సు వర్కుస్ యాఫ్ సబు డివిజను పనికి మాదా నియమింపబడిరి.

సాధారణ ప్రకటనలు

వి. వెంకటేశ్వరశాస్త్రిగారు మద్రాసు నగర తత్వరి సర పట్టణ పునర్నిర్మాణ ధర్మ పరిపాలక సంఘ సభ్యులుగా మద్రాసు పోర్టుట్రస్టువారి ప్రతినిధిగా ఎన్నుకోబడిరి.

టి. ఆర్. వెంకట్రామశాస్త్రిగారు మద్రాసు హైకోర్టు అడ్వోకేటు జనరలుగా నియమించుటను సార్వభౌముడు అంగీకరించిన ప్రకటించడమైనది.

శాసనసభల వ్యవహార శాఖ

మద్రాసులోని యూరోపియను నియోజక వర్గము తిరపున జి. డబ్లియు ఛేంబర్స్ గారు మద్రాసు శాసనసభకు ఎన్నుకోబడిరి.

అభివృద్ధిశాఖ

యస్. పి. పెరుమాళ్ళపిళ్ళెగారు మద్రాసు డిప్యూటీ కో ఆపరేటివు సొసైటీ రిజిస్ట్రార్ గా నియమింపబడిరి.

కె. శివస్వామియ్యప్పిళ్ళెగారు డిప్యూటీ కో ఆపరేటివు సొసైటీ రిజిస్ట్రార్ గా నియమింపబడిరి. రిజిస్ట్రార్ గారికి పర్సనలు అసిస్టెంటుగా పనిచేయుదురు.

రెవిన్యూశాఖ

వి. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు నేలము జనరలు డ్యూటీ డిప్యూటీ కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

మద్రాసులోని హిందీ ప్రచారకసభ

నేట్ జమ్నూలాలు బహుగారు గత మంగళవారము నాడు మద్రాసునవీనపుడు యావిధముగా అసోసియేటెడు క్రైస్తవు ప్రతినిధికి తెలియజెప్పిరి.

నక్షత్రయండియాలో హిందీ ప్రచారము జరుపుటకై 1916 సం॥ గ్రంథములో మహాత్మాగాంధీగారి అధ్యక్షతను జరిగిన హిందీసాహిత్యసమ్మేళనముయొక్క తీర్మానానుసారముగా హిందీ ప్రచారోన్మమునకు మద్రాసులో కార్యాలయము నెలకొల్పబడినది. ఇది స్థాపింపబడి 8 సం॥ గ్రంథములదాటినది. ఈ సం॥ కొంతకాలము అఖిలభారత హిందీసాహిత్యసమ్మేళనము వారు నిర్వహించి అటుపిమ్మట యీ రాజధానిలోని నారికే యీకార్యభారము ఒప్పగించుటకై అప్పడే ఉద్దేశించబడెను. కాబట్టి బాతీయోక్తము కోరెడి దేశాభిమానులందఱును ఏకదేశ భావనోక్తము గ్రహించి యీమద్రాసులోని హిందీ ప్రచారకోద్యమకార్యభారమును యీ మద్రాసు నామలే ధరించి ఇక ముందునుండియు నడిపించవలయును.

రాజప్రతినిధి పర్యటనము

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఉదకమండలము, మే 26:—రాజప్రతినిధిగారు ఆగస్టు 8-న తేదీ ఉదకమండలము చేరెదరు. మైసూరునుండి మోటారులో వచ్చెదరు. ఉదకమండలమునుండి బయలుదేరి ఆగస్టు 10-న తేదీ వాల్తేరు నందు దిగి అన్నట 8 లేక 4 గంటలందు రని తెలియుచున్నది. విశాఖపట్నం రేవు నిర్మాణపు పనులను చూచెదరు. (తెంతివార్త)

అభివృద్ధిశాఖల మహాసభ

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఉదకమండలము, మే 26:—వివిధ అభివృద్ధిశాఖల పనులన్నియు సమముగ జరుపుటకు గౌ॥ రంగనాథ మువలీగారి అధ్యక్షతను జూన్ 6-న తేదీన అభివృద్ధిశాఖల మహాసభ జరుగును. (తెంతివార్త)

రాకపోకలు:—సర్ సి. శంకరన్ నాయకుగారు నేటియుదయము మద్రాసువచ్చిరి.

మద్రాసు కాంగ్రెసు సభాప్రదేశము

మద్రాసులో జరుగబోవు కాంగ్రెసు మహాసభాహాసనం ఘము వారు సభాసమావేశోపయోగమునకై ఎన్నూరులోని స్విర్టటాంగు ప్రదేశమునకై దరఖాస్తు చేసిరి. దరఖాస్తు మంజూరైన వెంటనే స్థలము బాగుచేసి చదునుచేయబడును. శాలలను నిర్మించుట కనుకూల పరచబడును.

రైలుక్రింద ఘర్షణము

—కుప్పుస్వామి అను వంటవాడు నిన్న ఆవిడి స్టేషనువద్ద రైలు ఇంజనభాగవల్ల పడిపోయెను. అస్పృతిలో మరణించెను.

ఘోరహత్య

—పల్నా లక్ష్మయ్య యను 18 సం॥ గ్రంథముల బాలుడు బళ్లారిజిల్లాలోని యొక్క గ్రామము అరసె స్వగ్రామము నకు 4½ మైళ్ళదూరములో యొకచెట్టునకు ఉరితీయబడి ప్రేలాడుమండెను. శివపరీక్షచేయగా అతలేరీరమునందా ఒక సన్నని చువ్వ లోపడికి చొప్పింపబడియుండెను. పోలీసు విచారణ జరుగుచున్నది.

కార్యసంఘమువారి తీర్మానములు

ప్రెమ్ము ఆఫ్ ఇండియా శతీకరు ముందుగ

ఇవ్వబడెనా?

మద్రాసు, మే 26:—కార్యసంఘమువారి తీర్మానములు ముందుగ కొన్ని ప్రతికలకు ఇవ్వబడెననియు ఇతర ప్రతికలు తిరస్కరింపబడెననియు ప్రతికలయందు గావించబడుచున్న ఆక్షేపణలను ఖండించుచు కాంగ్రెసు సంఘపు సహాయకార్యదర్శియగు చి. రాజారావుగారు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

18 వ తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలకు కార్యసంఘ సభ ముగిసెను. సభ జరుగుచున్న బాక్ మహాలు హాట్టులు వద్దనే అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ ప్రతినిధి ప్రెమ్ము ఆఫ్ ఇండియా ప్రతిక ప్రతినిధి కానుని యుండిరి. బొంబాయి యందలి ప్రతికలకును ఇతరరాష్ట్రము లందలి ప్రతికలకును కార్యసంఘమువారి తీర్మానములను పంపవలయునని ఒక ప్రతి అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ ప్రతినిధి కివ్వబడెను. బొంబాయి ప్రతికలకు ఈతీర్మానము పంపు సంస్కృతున అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ వారు ఆలస్యము చేసిన కాంగ్రెసు ఉద్యోగులు బాధ్యులు కాజాలరు. ఇతరరాష్ట్రముల ప్రతికలకు ఈతీర్మానములు అనాడే పంపబడెను. (ప్రీ ప్రెస్.)

మద్రాసు అందు నదరకమవారటా

రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇం కార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

1927 సం॥ మే నెల 29 న తేదీ ఆదివారము తిరుత్తనీలో జరుగు కృత్తికా పుత్నవము.

మద్రాసునుంచి సదగు పుత్నవమునకు పోవు ప్రయాణికుల సౌకర్య నిమిత్తం మద్రాసు నెల్రలవనంబి సాయంత్రం గం 5-45 ని బయలుదేరి ఆర్కోగం రాత్రి గం 7-45 ని చేరు ఆర్కోగం ప్యాసంజరు, 1927 సం॥ మే నెల 28 న తేదీ శనివారమున క్రింద సుసూరించిన ప్రైములకు తిరుత్తనీనకు వెళ్లుట కర్పాటు గావించబడినది.

ఆర్కోగంనుంచి బయలుదేరుట రాత్రి గం 8-0

తిరుత్తనీ చేరుట ,, 8-20 ని

1927 మే నెల 29 న తేదీ తిరుగు ప్రయాణమునకు 18 నెం ప్యాసంజరు తిరుత్తనీనుంచి మద్రాసుకు యీ క్రింది సుద హరించిన ప్రైములకు నడుపబడును.

తిరుత్తనీనుంచి బయలుదేరుట సగలు గం 7-20

ఆర్కోగం చేరుట ,, ,, 7-40

డిబ్రూ నుంచి బయలుదేరుట ,, ,, 7-50

మద్రాసుచేరుట ,, ,, 9-45

జనరల్ ట్రాఫిక్ హెచ్. డి. సింకెర్
మేనేజరు ఆఫీసు
మద్రాసు 25-5-27 ఆఫీసు జనరల్ ట్రాఫిక్ మేనేజరు.

ఇంగ్లండు : ఇండియా

పటేలుగారిని బ్రిటిషుప్రముఖులు పొగడిన ఫలము, వేరొకరికిగ పరిణమించినది. ఈ యనకాశమును పటేలుగారు చక్కగ గైకొని, చెప్పవలసిన సంగతిని స్పష్టముగ తెలియజెప్పిరి. రిడింగు ప్రభువు గారు పటేలుగారిని శ్లాఘించుచు, సంస్కరణములు తలచిన దానికన్నను జయప్రదముగ నిర్వహింప బడెననియు, పార్లమెంటరీ కార్యక్రమమును హిందూ దేశము అనుసరింప గలదనుటకు పటేలుగారే సాక్షి యనియు, భావిపరిణామమున కిది యనుకూల చిహ్నమనియు, నుడివీరి. దీనినిబట్టి హిందూదేశము సంపూర్ణస్వపరిపాలనమును కొనసాగింప గలదని విదితమగుటలేదా? రిడింగు ప్రభువుగారి పొగడ్తను పటేలుగారు వ్యక్తిరముగ గ్రహింపక, దేశ సామర్థ్యమునకు నిదర్శనముగ గైకొనిరి. బాధ్యత లేని స్థితిలో భారతీయు లెటుల బ్రవర్తించినను, బాధ్యతను ప్రసాదించగనే దానిని నిర్వహించుటలో వారు ముందడుగువైచెదరని, పటేలుగారు స్పష్ట పరచిరి. ఎంతకాల మింకను సామర్థ్య ప్రదర్శనము లతో ప్రోద్బు బుచ్చవలయును? నిజమగు సఖ్యము సమానుల మధ్యనే కుదురగలదు. భారతీయులందు పలననే స్వాతంత్ర్యము గోరుచున్నారని, పటేలు గారు నుడివీరి. పటేలుగారికి జాగ్రత్త రక్షణమును స్వాగత మొసగెనని, నేటి విదేశవార్తలు దెలుపు చున్నవి. పటేలు, రవీంద్రనాథటాగూరు, శ్రీనివాస శాస్త్రి మున్నగు మైందవ ప్రముఖులను అమిత ముగ బహూకరించి, భారతీయులకు మాత్రము ఎట్టి స్వేచ్ఛ నొసగక హిందూదేశము దుంచుట న్యాయమా? హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలన మొసగకుండ, కొందరు నాయకులను మాత్రము కీర్తించినమాత్రాన ప్రజలు సంతృప్తి జెందజాలరు. ఇందువలన జాతీయావమానము దొలగిపోదు.

ఈ సంగతినే రంగాచార్యులుగారు, సామ్రాజ్య దిరోత్సవసందర్భమున సూచించిరి. సామ్రాజ్యము నకు సంబంధించిన ఉత్సవములలో అధినివేశరాజ్యములు పాల్గొనినంత ఉత్సాహముతో హిందూదేశము పాల్గొనజాలదని, రంగాచార్యులుగారు దెలిపిన విషయము ఏ మాత్రము అతిశయోక్తిగా నేరదు. కారణమేమి? స్వరాజ్యము లేకుండ, హిందూదేశము ఏపాటి యుత్సాహము జూప గలదు? రాజభక్తి ప్రజల హృదయములలో స్వభావసిద్ధముగ జనింపవలయును. కేవలము బల ప్రయోగమువలన గాని అధికారబలమువలన గాని, అయ్యది బెరుగజాలదని, రంగాచార్యులుగారు తేట పరచిరి. ఇంగ్లండు హిందూదేశమునకు స్వేచ్ఛ నొసగునను విశ్వాసమే, బ్రిటిషు సంబంధమును వాంఛించుటకు తమను ప్రేరేపించెనని, సింహా

ప్రభువుగారు బలికిరి. కాని, ఎట్టి మితవాదులకయినను విశ్వాసము కొంతకాల ముండునుగాని చిర కాలము నిలువజాలదు. స్వపరిపాలనముదూరమగు కొలదియు, భారతీయుల విశ్వాసమడుగంటుట నిశ్చయము. నమ్మకము క్రమక్రమముగ తొలగుటచేతనే సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య మావశ్యకమనియు, సామ్రాజ్యముతో సంబంధమును వదలుకొనుట యవసరమనియు గోరెడి పక్షము రానురాను బలపడుచున్నది. ప్రజల హృదయములలో నిరాశజనించిన దనుట నిజము. బాల్కువిను మంత్రిగారు పంపిన సం దేశమునందు, కాలము గడిచినకొలదియు హిందూ దేశము అసినవేశరాజ్య స్వాతంత్ర్యమును పొందునని మాత్రము, సూచించబడెను. ఇంకను ఎంతకాలము గడువవలయునో మంత్రిగారు చెప్పరయిరి. ఇట్టివ్యర్థ సూచనలవలన, భారతీయులు సంతృప్తి జెందుట కల్గి. హిందూదేశ మిదివరకే బాధ్యతాయుతప్రభుత్వము వంకకు చాలదూరము బరుగిడిన దని, బాల్కువిను గారి తలంపు. అటులగుచో మిగిలిన కొలదిభాగమును దాటుటకు, సంపూర్ణావకాశము నేల ప్రసాదించుటాడదు? బాధ్యతాయుతప్రభుత్వమును గాని, అందు స్వల్పాంశమును గాని, రాజ్యాంగసంస్కరణములు హిందూదేశమునకు ప్రసాదించె ననుట కల్గి. బాల్కువినుగా రెంత గొప్ప జెప్పకొనినను, ప్రజలు నమ్మజాలరు. బాహ్యప్రపంచము మోసపోవజాలదు. ఇంగ్లండు తన కీర్తిని నిలుపుకొనడా చుచో, హిందూదేశమునకు కృత్రిమస్వాతంత్ర్యమును గాక, నిజ స్వాతంత్ర్య మొసగుట మేలు. హిందూదేశము నొకమారు సమాధానపరచుచో, పిమ్మట ఇంగ్లండు కెట్టి దిగు లుండజాలదు. తాము గౌరవించెడి భారతీయప్రముఖుల సలహాలను సయితము నిరాకరించుచో, ఇంగ్లండు అమూల్యావకాశమును కోల్పోవుట నిశ్చయము.

ప్రాచీనవస్తు పరిశోధనము

1926 సంవత్సరము 31 వ మార్చిలో అంత మయ్యెడి సంవత్సరపు నివేదనము, అంత గ ప్రోత్సాహకరముగ లేదు. ఎంచదగిన నూతన విశేషము లెవ్వియు బయల్పడలేదు. ధరణికోటలో కృష్ణానదీ సమీపమున, చలువరాతి స్తంభ మొకటి దొరికెను. మూడవ శతాబ్దపు బ్రాహ్మీలిపితో వ్రాయబడిన విషయము లందుగలవు. అమరావతి నాదినములలో సందర్శించిన యాత్రికులనామము లందుగలవు దానిని చెన్నపురి మ్యూజియమునకు గొని వచ్చిరట. నేలముయొద్ద నొక చెరువులో కులోత్తుంగ చోళుని శాసన మొకటి కనుపించెను. అయ్యది రాతిపై వ్రాయబడియుండెను. సత్తెనపల్లి తాలూకా వేల్పూరులో, ప్రాచీన దేవాలయ మొకటి గలదు. అమరావతి స్తూపముభాగము తెల్లని చలువ రాళ్లపై వ్రాయబడిన శాసనములు పెక్కులుగలవు. మాధవవర్మకు సంబంధించిన శాసన మొకటి గను పించెను. ధర్మవరం తాలూకాలో 82 శాసనములు దొరికెను. గుంటూరుమండలమున నాగార్జునకొండయొద్ద బ్రాహ్మీశాసనములు మూడు గనుపించెను. గ్రామ మంతయు బౌద్ధ చిహ్నములతో దనరా రుచున్నది. నాగార్జున డి ప్రదేశమునందు స్థావర మేర్పరుచుకొని యుండవచ్చునని, పరిశోధకు లూహించుచున్నారు. యాదపు

లకు సంబంధించిన శాసనములు కొన్ని దొరికెను. పశ్చిమచాళుక్యులకు సంబంధించిన శాసనములు కొన్నిగలవు. వేల్పూరులో దొరికిన శాసనములు కాకతీయుల కాలమునాటివి. మొదటి శాసనము, గణపతికి సంబంధించినది. పల్లవులకు సంబంధించిన శాసన మొక్కటే దొరికెను. చోళశాసనములు పెక్కులు తమిళజిల్లాలలో లభించెను. శంవియన్ మహాదేవి యను చోళరాణి, భర్తృవియోగానంత రము వైవశితనతో కాలము గడుపుచు, దేవాలయ నిర్మాణమునకై విశేషప్రవృత్తమును ఖర్చుపెట్టి నటుల దెలియుచున్నది. ఈమెపైగల గౌరవమునకు, యీమె విగ్రహమును దేవాలయములో స్థాపించి పూజించుటయే ప్రబల నిదర్శనము. పాండ్యశాసనములు నలువదియైదు గలవు. బుక్క నృపాలునికి సంబంధించిన విజయనగర శాసనములు లభించెను విజయనగర రాజులు జయించకముందు, దక్షిణదేశమున స్వపరిపాలనము ననుభవించెడి గ్రామసంఘములు గలవని, నివేక దెలుపుచున్నది. బుక్కన కుమారు డగు అనంతనికాలమున, ఆనకట్ట గట్టి నటుల దెలియుచున్నది. ధర్మవరం తాలూకాలో విజయనగరపు రాజులు ఇరిగేషనువిధానమును ఏర్పరచినటుల, నిదర్శనములు గలవు. నదినుండి కాలువల ద్వారా చెరువులలోనికి నీరు దెప్పించి, సాగుబడిని కొనసాగించిరి. చెరువుల నేకములు త్రవ్వించబడెను. కృష్ణారాయనికాలమున ధర్మవరం తాలూకాలో దొమ్మరికులమువా రొకరు దేవాలయమునకు దానము జేసినటుల, యొకశాసనము దెలుపుచున్నది. అచ్యుతరాయల కాలమునకు సంబంధించిన మరియొక శాసనములో, పన్నుల భారమునుగూర్చి కొందరు మొరలిడగ, పన్నులను తొలగించినటుల, దెలుపబడినది. లేనియెడల, వారు మరియొక ప్రదేశమునకు వెడలుటకు సంసిద్ధులయిరి సదాశివరాయలు మంగలవాండ్రపైగల పన్నులను తీసివైచిరి. ఇందుకు సంబంధించిన శాసనములో మంగలకత్తి, తోలు, అద్దము, కత్తెర మున్నగు సాధనములు చిత్రింపబడెనట. మంగలనాయకునికి చక్రవర్తిగారితో విశేషపు పలుకుబడియుండెడిదట. వీనిద్వారా నొక కవికి రాజదర్శన మయ్యెననియు, అందుచే వీనిపై కవితార్పణం ఒకపద్యమును రచించెననియు, ప్రతీతి గలదు. కొండపల్లియొద్ద రెండు పర్షియను శాసనములును, రాజమండ్రి మశీదులో నొకటియును గనుపించెను. ఇంతవరకు జరిగిన చారిత్రక పరిశోధన లత్యల్పము. ఇంకను పరిశోధనల జరుపుకొలదియు హిందూదేశ చరిత్రయందేమి, ఆంధ్రులచరిత్రయందేమి నూతన విషయములనేకములు బయల్పడు ననుటకు సందియములేదు. ప్రాచీన పరిశోధక శాఖ కొంతవరకు కృషిసలుపుచున్నను, వీరి యొక్క రిప్రెజెంటేషన్లు చాలవు. చరిత్రయందభిమానము గలవారెల్లరును జేరి సంతతికృషి సలుపుట యవసరము. ధనికు లిట్టివారి సత్ప్రయత్నములకు తోడ్పడుట మిగుల లాభకరము.

మద్రాసు లేబరు యూనియను

1926-27 సంవత్సరపు మద్రాసు లేబరు యూనియను వారి రిపోర్టు సంఘశక్తి వలన గలుగు లాభములను వివరించుచున్నది. 1918 సంవత్సరమునందీ సంఘము మొదట ప్రారంభమయ్యెను.

సంఘమువారి ఆదేశమునకు ఫలముగ, కార్మికులకు కొన్ని లాభములు చేకూరెను. విరామము అరగంటనుండి గంటకు పెంచబడెను. వేతనములు హెచ్చెను. కార్మికులను కొట్టుట తగ్గిపోయెను. 1921 సంవత్సరమునందు బకింగుహంకర్నాటిక్కు మిల్లులలో జరిగిన సమ్మె సందర్భములను వివరింపబడినది. పిమ్మట సంఘమునకు కొంత ఖీణదశ ప్రారంభమయ్యెను. కాని 1926-వ సంవత్సర ప్రారంభము నుండియు, మరల సంచలన మతిశయించెను. నివేదనసంవత్సరమున 60 సాధారణ సభలు జరిగెను. సభ్యులసంఖ్య 7500. వీరిలో అయిదువేలమంది చందానిచ్చుచున్నారు. 1927-వ సంవత్సరము 31 మార్చి, 3932 రూపాయలు నిలువగలదు. మిల్లయజమానులీ సంఘమును నిర్మూలించుట కనేక ప్రయత్నముల కావించిరి. వేరొక పోటీసంఘమును స్థాపించిరి. అందు చేరుటకు, కార్మికుల కొత్తిడి గలిగించిరి. అయినను, మద్రాసు లేబరుసంఘపు పలుకుబడి తగ్గలేదు. రెండు సంఘములను ఏకము జేయు ప్రయత్నము లింతవరకు కొనసాగలేదు. దేశనాయకులు పలువు రీసంఘమువారి యెదుట నుపన్యసింపసాగిరి. బ్రిటీషు లేబరుప్రముఖులుగూడ సలహాల నొసగిరి. కార్మికులకు పలువిధముగ సహాయము జేయుట కీసంఘము బూనుకొనినది. చెన్నపురిలో కార్మికోద్యమము సత్వరాభివృద్ధిగాంచుచున్నదని జెప్పవచ్చును. పౌరజీవితమునందు కార్మికుల కర్వస్థానము త్వరలో గలుగు నని నమ్మెదము. కార్మికోద్యమమునకు కాంగ్రెసు తగినంత సహాయము జేయలేదను సభిప్రాయము వ్యాపించి యున్నది. ఇందు ఎంత సత్యమున్నను, ఈ దురభిప్రాయమును పోగొట్టుట కాంగ్రెసు ప్రముఖుల ధర్మము. కాంగ్రెసునాయకులు కార్మికుల యొద్దకు తరుచుగ జని, వారి కష్టములను కనుగొని, తన్నివారణకై కృషిసలుపుట యవసరము. కాంగ్రెసుసభాధ్యక్షులగు శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారి విషయమై శ్రద్ధవహించెద మని వాగ్దానము జేసిరి. వీరు తమ వాగ్దానమును చెల్లించుకొందురని నమ్మెదము. కద్దరు ఉద్యమము కార్మికోద్యమమే. కృషిసలులకు లాభము గలిగించుటకే, యాయుద్యమమును గాంధీ మహాత్ముడు ప్రారంభించెను. ప్రస్తుతపు కార్మికులు, పరులపై నాధారపడియున్నారు. గాంధీమహాత్ముని ఏర్పాటు ప్రకారము, ఎవరికివారే యజమానులు, ఎవరికివారే సేవకు లగుదురు. యజమానులకును కార్మికులకును మధ్య నుండు యంతరము దొలగిపోవును. మహాత్ముని పద్ధతులను కాంగ్రెసు ఆమోదించి పని జేయుచున్నపుడు, కాంగ్రెసుసభ కార్మికుల పట్ల నిర్లక్ష్యము జూపుచున్నదనుట మృషావాదము. కార్మికులనిన, కేవలము నగరములలో నివసించెడి వారలేగాక, జనపదములలో నివసించెడివారను భావముతో కాంగ్రెసు మెలగెను. అయినను, నగరమున పనిచేసెడి వారల విషయమై గూడ ఎక్కుడు శ్రద్ధ వహించుట యవసరమగుచున్నది. పల్లెటూళ్లలో నివసించెడి కార్మికుల సమర్థరణము విషయమై ఇప్పటికన్నను నెక్కుడు శ్రద్ధవహించుట ముఖ్యము. కాంగ్రెసును ప్రజాసామాన్య సంస్థగావింపవలయును. కేవల విద్యార్థికులను శాసనసభ్యులను మాత్రమే

కాంగ్రెసు నమ్ముకొని ప్రయోజనములేదు. జనసామాన్యమును కాంగ్రెసువంక కాకర్పించి, స్వాతంత్ర్యోదయము ప్రజలలో గలుగునటుల చూడవలయును. గాంధీ మహాత్ముడు కాంగ్రెసును జనసామాన్య సంస్థగా జేయ ప్రయత్నించెను. కాని విద్యాధికులు కొందరు వారియుద్యమపు రహస్యమును గ్రహింపజాలక, ఆమార్గమును కొంతవరకు విడనాడిరి. ఇందువలన దేశమున కెట్టి లాభముగలుగలేదు. ఈ సంగతిని స్వరాజ్యపక్షనాయకులే అంగీకరించుచున్నారు. అందుచే మహాత్ముడు జూపిన దారినే తిరిగి నడచి, ప్రజాశక్తిని బలపరచుట కాంగ్రెసు నాయకుల పరమధర్మము. అట్టితరీ, స్వరాజ్యము దానియంతట యదియే సిద్ధింపగలదు.

పార్లమెంటు సభ : ఎన్నికలు జరుగునా ?

రుష్యా ప్రశ్న, ఇంగ్లండునందు సందిగ్ధస్థితి కారణమగుచున్నది. నేటిదినము రుష్యాతో సంబంధమును వదులుకొను విషయమై పార్లమెంటుసభలో చర్చజరుగును. ఫలితమేమగునో చెలువనక్కరలేదు. సంఖ్యాబలమువలన, కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వపు పంతము నెరవేరుననుటకు సందియములేదు. కాని లేబరు పక్షమువారి ప్రశ్న నింతటితో బోసియదలచుకొనలేదు. ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొనవలయునని మాక్స్ నాల్డుగారు గోరుచున్నారు. ఇందుకు కన్సర్వేటివు లంగీకరింపనిచో, లేబరుపక్షమువారు, వారి నెటుల బలవంత పెట్టగలరు? క్రొత్త ఎన్నికలు జరుగుట కెటుల ప్రేరేపింప గలరు? కన్సర్వేటివులకు దేశములో బలములేదని తెలియును. అందుచే వారు బుద్ధిపూర్వముగ రాజీనామానీయరు. అట్టి సమయమున లేబరుపక్షమువారు సమ్మెకట్టెదరా? లేక ఇతర ప్రత్యక్షచర్యల నవలంబింతురా? ముందేమి జరుగునో చూడవలయును. బాల్కానిని మృత్రిగారు పార్లమెంటు సభలో చెలిపిన సంగతులజూచిన, రుష్యా ఇంగ్లండు క్షేమమునకు ప్రతికూలముగ పని జేయుచున్నదని గ్రహింపవచ్చును. కాని రుష్యాతో సంబంధము తెగగొట్టుకొనవలసినంతటి దుస్థితి సంబంధించినా యనునదియే ప్రశ్న. ఫ్రెంచివారు ఇంగ్లండు మార్గము ననుసరించెదరని, తోచదు. కన్సర్వేటివు ప్రతికలు సంతసించుచున్నను, లేబరు లిబరలు ప్రతికలు బాల్కానినిగారి చర్యను నిరసించుచున్నవి. ఇందువలన లాభముకన్న నష్టమధికముగ గలదని, వెస్టుమిన్స్టరు గెజిట్టుప్రతిక చాటుచున్నది. ప్రపంచమునందు శాంతిని సమకూర్చవలసిన సమయమున, రుష్యాను బహిష్కరించుటవలన, తలపెట్టిన ప్రయోజనము చేకూరజాలదు. కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వమువారు పరిపాలనను ప్రారంభించునపుడే, రుష్యా ప్రశ్నతో ప్రారంభించిరి. ఏ నిముషమున నయినను, రుష్యాతో సంబంధ మంతరించునని, పలువురు భావించుచుండిరి. రుష్యా ప్రశ్న పేరుపెట్టి, లేడు యూనియనుచట్టము విషయమై బ్రిటీషువారిలో గల ప్రతికూలాభిప్రాయమును పోగొట్టుటకు ప్రభుత్వము వారు ప్రయత్నింపవచ్చును. లేడు యూనియనుచట్టమునకును, బాల్కానినిమునకును సంబంధము గనుబొమ, ఆ చట్ట మవసరమని చెలువవచ్చును. కాని బ్రిటీషు ప్రజలు రెంటికిని తారతమ్యము గ్రహింపకబోరు. అందుచే ఇంగ్లండులో జరుగబోయెడి సంఘటన లెటులుండునో యని ప్రపంచ మెదురుజూచుచుండును.

గాంధీమహాత్ముడు: సందివర్వతములు

సందివర్వతములకేగి గాంధీ మహాత్ముని సందర్శించిన దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులు గారు పంపిన వృత్తాంతమును స్థలాంతరమున స్రవించితిమి. మహాత్ముడు నానాటికి కోల్కాను చున్నాడని విరుట కెంతయు సంతసించెదము. త్వరలో వీరు సంపూర్ణ స్వాస్థ్యము గాంచెదరుగాకయని పరమేశ్వరుని భారతీయు లెల్లరు వేడుచుదురు. భగవద్గీతకు, గాంధీమహాత్ముడు స్వతంత్రవ్యాఖ్యను వ్రాయ ప్రారంభించుట గొప్ప విశేషము. జీవితమంతయు నిష్కామకర్మల నాచరించుచు, సత్య అహింసాధర్మముల నిమిత్తము జీవితము సర్వణజేసిన మహాత్ముని కన్నను, గీతారహస్యమును గ్రహింపగల సమర్థులెవ రుందురు? వీరు గీతకాక కోశమునుగూడ వ్రాసి ముగించిరట. మహాత్ముని వ్యాఖ్యవిష్వడు వెలువడునా యని, భారతీయులెదురుజూచుచుందురు. ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు మహాత్ముడు వచ్చునో లేదో యను విషయమై కొంతసందియము ప్రబలియుండెను. మహాత్ము డెట్టి సందియమును బాపించుట కెంతయు సంతపంపవచ్చును. దేహము కుదురుట బడినపిమ్మట, సాధ్యమగునంత త్వరలో, మహాత్ముడు ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు విచ్చేయును. ఆంధ్రమహాజనులందుచే, మహాత్ముని కత్వంత ప్రియమగు కద్దరు నిర్మాణమునకై యావచ్చుకొని భారబోయుట యవసరము. ఆంధ్రదేశమున కద్దరు పనులు బాగుగ సాగుచున్నవని దేశభక్తుడు చెలిపినపుడు మహాత్ముడు సంతోషించెను. ఇంకను ఎక్కుడు అభివృద్ధి జూపుచో మహాత్ముని మనము ప్సాగు ననుట కించుకయిన సందియ ముండునా?

బొంబాయి కార్పొరేషనుదావా

భినాయిగారి సాక్ష్యము

బొంబాయి, మే 25:—భినాయిగారు ప్రతివాడుల పక్షమున సాక్ష్యమిచ్చుచున్న క్రిటటు నిమ్నబలోను అధ్యక్షుడుగ ఓటిచ్చుటలోను భేదముచూపిరి. రెండవబాటులో కార్పొరేషనుసభ్యుడుగ ఓటుచేసిరి. కాస్టింగ్ ఓటిచ్చుటకు వాకేపక్షముతోడ సంబంధము లేకుండ చేసికొంటిని.

స్వామవాది:—రెండవబాటులో ఈపక్షము సహించి రనియూ యరము?

సాక్షి:—కోర్టువారి రక్షణగోచరము. ఏలన ఈ ప్రశ్నకు జవాబుచెప్పిన తానెవరికి ఓటుచేసినది తెలిసిపోవును. అంత ప్రశ్న విడిచివేయబడెను.

స్వామవాది:—ఇగవురు అభ్యర్థులకు సమానముగ ఓట్లువచ్చినందున అధ్యక్షుడుగనన్నపుడును వీరు ఆ యిరువురు మధ్యనే నిశ్చయింపవలసివచ్చెను.

సాక్షి:—అవును.

స్వామవాది:—శ్రీరామలింగుగారు చాలనేపువట్టలేదు. బహిరంగముగ ఎవరిపక్ష మవలంబించుటకు తమ రిజ్ల పడలేదు.

సాక్షి:—అది సరిగాదు.

స్వామవాది:—క్రొత్తపరిస్థితి లేమనగలవా?

సాక్షి:—అవును.

స్వామవాది:—ఏవి?

సాక్షి:—బాట్లీవాలా గా పార్టీవారు.

స్వామవాది:—ఇప్పుడు మీరేచెప్పవేసిరే? (నవ్వు.)

స్వామవాది:—సాక్షి చెప్పినదానిని గాదనరాదు.

సాక్షి:—అందుచెల్లనే లాటుల దీసితిని. (శ్రీ ప్రెస్సు.)

విరాళమును తీసికొనుట

బొంబాయిలో ఆస్పత్రులయభివృద్ధికై సర్ కెన్సివిల్సు నిధికి 16 లక్షలు విరాళమొసంగిన సర్ ఎక్. వాడియా, సి. ఎం వాడియా గార్లు నిధిఖర్చుపెట్టి విధానముయొక్క వివరములలో భేదాభిప్రాయము గల్గుటచే తమ విరాళమును రద్దుజేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

మానీ కంపెనీ పనివాండ్ల సమ్మె

సుమారు 700 ఘంట పనివాండ్లు నిన్న ఉదయము సమ్మె కట్టెరి. 30 నుండి పనివాండ్లను బర్తరపు చేయుటయే పద్యం కా రణము

చక్రయ్య చెట్టిగారు చెప్పిన సంగతులు

గత ఒక మాసమునుండియే మానీ కంపెనీ పని వాండ్లు తమ బాధకములను మేనేజింగ్ డైరెక్టర్స్ నిమిత్తము గారికి నివేదించుటకు యత్నించుచుండిరి. ఒకటి రెండు సభలు కూడా జరిపి తాము కోరవలసిన సహాయమును కష్టని వారణములను నిర్ణయించుకొనిరి. అందులో ముఖ్యమైనవి ఏవన గా:—ప్రస్తుత జీతములను హెచ్చించవలయుననియు, ఒక షోర్ టైరు హాజరుకు రెండురోజుల జీతమును గూడగా మిన హాయిని పద్ధతిగి రద్దుచేయవలసినయు.

గత సోమవారము రాబన్నను పార్కులో ఒక పెద్ద సభచేరి. తమ మహజరును మేనేజింగ్ డైరెక్టర్స్ విముటు సె డ్దుగా నున్నాడనియు తామందరూ ఒక సంఘముగా ఏర్ప డవలెనని గూ, తమ సంఘప్రతినిధులందరూ ఆ మహజరుమీద సంతకము చేయవలసినయు తీర్మానించిరి. మొన్నటిరోజున పనివాండ్లందరూ కర్మాగారమునకు పనిలోనికి వెళ్ల గా యీ సంఘ సంస్థాపన కారకులైన నాయకుల 30 మందిని అధి కారులు బర్తరపుచేసిరి. వారి బర్తరపుకు కారణములేమియు తెలుపబడలేదు.

నాయకులైనవారిని ఆకారణముగా శిక్షించి మిగిలినవారికి భయముపట్టునట్లుగా చేసినవి వాండ్లసంఘమును విచ్ఛిన్నము చేయ వలెనని అధికారులు తలచిరి 600 వాండ్ల పనివాండ్లు పనిచా రించి సమ్మెకట్టెరి. ఏ కొలదిమంది నమాస్తాలో తప్ప పనివాం డ్లందరూ గ్రామీణ సమ్మెకట్టెరియే చెప్పబున్నది.

ఈ పరిస్థితులను వారిను కమిషనరుగారికిని లేబరు మిష నరుగారికిని ఎరింగించి స్క్రీముగా వ్యవహారపరిష్కారము చేయ నుద్దేశించబడినది.

నేటియుదయము పనివాండ్లందరూ రాత్రిపన్నపార్కువద్ద సభచేసిరి. చక్రయ్యచెట్టిగారు సంగతి-సంస్థాపన యిరీతి గా వార్తాప్రతినిధికి తెలియజేసిరి

కంపెనీ అధికారుల నోట్సులో యీ ప్రకారముగా వ్రాయబడినది:—

1920 సం॥మునా వారము 1-కి 54 గంటలవో॥ పని చేయుచుండుచుండిరి. కాని యిప్పుడు 48 గంటలమాత్రమే వి ధింపబడినది ఈ గొలుబుచు పనివాండ్లనుచేసిన సహాయముని కంపెనీ అధికారుల చెప్పుచున్నారు. కాని యీ తర్జింపు నాగు విధి కృతముగా చేయవలసినదేగాని దయాదర్శముగా చే నదికాదు శనివారములం పనివాండ్లు 5 1/2 గంటలు పనిచేయుదురు కాన వారికి 5 1/2 గంటలవో॥యే తక్కువట్టి యివ్వబడుచున్నది. కం పెనీవారి తక్కువకాం ము 5 1/2 గం॥కాలము ఒకరోజు పనిగా గణించబడుచున్నది. పనివాండ్లను ఇప్పుడెన్నడుగా బర్తరపు చేయుటకు కంపెనీ అధికారులు నిరంకుశాధికారము కలవా లేదా యను సిద్ధమయియున్నది ప్రస్తుత సందర్భములో పనివాండ్లందరూ సంఘముగా నేర్పడి తమ కష్టనిధులములను మ నరి చేసికొన్నమీదట అట్లు చేసి యీ పనివాండ్లను దెవర కొట్టుటకై సంఘ నాయకులను బర్తరపు చేసెనని స్పష్టముగ చున్నది వెలపు నిఖాస్తు ముందుగా దెయక ఒకరోజునకు హాజరైనవానికి రెండురోజుల జీతముజరిగానాగా మినహాయిం చుటమాడదు. పనివాండ్లలో చాలమంది అక్షా జ్ఞానములేనివారు పిరు వెలపుదరఖాస్తు చేయవలసినవిచ్చి యెడల వ్రాయనేర్పిన, వానికొరకై వెళ్లి నానిది బ్రతిమాలుకొనవలయును ఇప్పుడు పని వాండ్లను కొందరిని ఆకారముగా బర్తరపు చేయుట ల్లనే యీ సమ్మె ప్రారంభమైనది గనుక పనివాండ్ల నందరిని తిరిగి పనిలో చేర్చుకొని కంపెనీ అధికారులు పనివాండ్లపాక్షికభాగ క ములను తరువాత విచారించవలెను.

పరీక్ష తప్పట

విద్యార్థి అత్తమాత్య గావించుకొనుట
రెంగునూరు, మే 25.—రెంగునూరునందు అనంతాచా రియను 21 సంవత్సరముల వయస్సు గల బ్రాహ్మణవిద్యార్థి మైక్రిక్యలేవను పరీక్ష తప్పటచే ప్రభుత్వమువారి చందనపు నూనెయంత్రకాల సమీపమునున్న చెరువులోపడి మరణించెను దక్షిణాంధ్రము స్థాంతుల మహాసభ రెంగునూరులో ఆగస్టు 22-వ తేది జరుగును.
పుష్పప్రదర్శనము అన్నిసంవత్సరములందువలె ఆగస్టు నెలలో రాజప్రతినిధిగారు వచ్చినపుడు జరుగును. (ఆ. ప్రె.)

వాతావరణ స్థితి

1927 సం॥ మే నెల 26-వ తేది గురువారము

Table with 6 columns: ముఖ్యజిల్లాలు, గోవాలో, మిగిలిన గోవాలో, మిగిలిన గోవాలో, మిగిలిన గోవాలో, మిగిలిన గోవాలో. Rows include విశాఖపట్ణం, కాకినాడ, మచిలీపట్ణం, కర్నూలు, బళ్లారి, ఆనంతపురం, కడప, నెల్లూరు, మద్రాసు, కడపూరు, నేలమ, కోయంబటూరు, తిరునావల్లి, నాగపట్టణం, నువర, పాంబక్, తిరునల్వేలి, తిరుకేండ్లము, కొచ్చిక్, కాకినట్టు, మంగలూరు, రెంగునూరు, మిగిలిన, కడపూరు.

సర్కారులు:—గోవాలోపురంలో, 8 3/4 నర్సిం చెను. మేఘములు విస్తారముగానే యున్నవి. ఆర్ద్రత మామూలుగ నున్నది. ఒక్క గోవాలోపురంలో తప్ప ఇతరచోట్ల పగటి వేడి 8 1/2 నుండి 11 డిగ్రీలు ఎక్కువ. మచిలీ పట్టణములో కాకినాడలో పగటివేడి 111.8, 112.7 డిగ్రీలు విశాఖ పట్టణములో 2 1/2 మచిలీపట్టణములో 5 1/2 డిగ్రీలు రాత్రివేడిమి ఎక్కువ. గోవాలోపురంలో 9 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.
వెక్కువ:—మేఘములు పలక నున్నవి ఆర్ద్రత తక్కువనే చెప్పనగు కడపలో నిన్న పగటివేడిమి 105.7 డిగ్రీలు.
కర్నాటకము:—కడపూరులో మేఘములు పలకగ నున్నవి. తిన్నవోట వట్టు దట్టముగనున్నది. పగటివేడిమి 5 నుండి, 8 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. మద్రాసులో నెల్లూరులో పగటివేడిమి 108.3 109.2 డిగ్రీలు నిన్న రాత్రివేడిమి 2 1/2 నుండి 5 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.
కడపూరునుండి విశాఖపట్టణమువరకు శీతోష్ణ స్థితి ఎక్కువగ నున్నది. ప. వ. వారాయణ అయ్యరు.
చూడ వాతావరణము.

శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు గాంధీగారితో సంభాషణ
శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు యీ ముగ్ధకాల ములో ఉత్తర హిందూ సాన పర్యటనము నందుండుటచే గాం ధీ గారితో సంప్రతింపబాలకపోయిరి అందునల్ల నందికొండలకు వెళ్లి నేటి ఉదయం మద్రాసుకు తిరిగివచ్చిరి. మహాత్మాగారి ఆరోగ్య బలములు వృద్ధిచెందుచున్నవనియు వారములేక రెండు వారములలో బెంగళూరునకు మహాత్మాజి వెళ్లవనియు జూలై నెలలో మ హా త్మా జీ తి రి గి త న ప ర్య ట న ము ప్రాంభించుననియు, శ్రీనివాసయ్యంగారు చెప్పిరి. బాం బాయిలో జరిగిన కాంగ్రెసు కమిటీ మీటింగులో హిందూమ హమ్మదీయ సమ్మేళన తీర్మానమునుగూర్చియు, సభలలో వో టునిచ్చుటకు విధింపబడిన ఖద్దరు నియమ మును గూర్చియు శ్రీ ని వా స య్యం గారు గాంధీగారితో మాట్లాడిరి. దీర్ఘచర్చలపల్ల గాంధీగారి ఆరోగ్య మునకు భంగకరమయియెంచి శ్రీనివాసయ్యంగారు విశేషముగా ముచ్చటించలేదు. గాంధీగారినిగూర్చి రాజగోపాలాచారిగారును, గంగాధరరావు దేశపాండ్యగారును, మహదేవ దేశాయి గారును, దేవదాసు గాంధీగారును చాలా జాగ్రతపహించియు న్నారు. వీరందరితోను శ్రీనివాసయ్యంగారు ముచ్చటించిరి.

నుబాష చంద్రబోసుగారి విడుదల

గాంధీమహాత్ముని వ్యాసము
బోసుగారిని వదలినందుకు వంగ రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమును నేను ప్రశంసింపజాలను. ప్రజలు కోరినవిగాని బోసుగారు నిజో పియను నమ్మకము కలుగుటవలనగాని చేసిన నేరమున కనుభ వించిన శిక్ష చాలనను సభిప్రాయముతోగాని దొరతనము వా రిపుడు బోసుగారిని వదలలేదు. బోసుగారు మిక్కిలి జబ్బుస్థితి లో నున్నారని ప్రభుత్వమువారి వైద్యులు తెలిపి నందుననే బో సు గా రి ని పు డు దొ ర త న ము వా రు వ ద లి రి. బోసుగారుచేసిన నేరమేమో బోసుగారికిని దేశీయుల కు ను గూడ తెలియదు. బోసుగారు సంఘమునకు హానికరుడైనచో అతనివలన సెనరికైన ప్రాహాని కలుగుచున్నచో అతడుపట్టు గలవాడతావ్ర నిజమేయైనచో దొరతనమువారుల నమ్మి చుండినచో అతనికి చాల జబ్బుగా నుండినను అతడు హానికరు డే యగును. బోసుగారు చెరసాలలో చనిపోవునేమోయనిదొర తనమువా రేలభయపడాలెను. ప్రాహాణియగుమకు వ్యాధి కంగిని ఖైదీల నందరిని దొరతనమువారు వలచుచున్నారాక్షయ వ్యాధి లక్షణములు కనబడినవెంటనే బోసుగారి నేలవదలలేదు (ప్రాణము మీదకునుచ్చిన పిచ్చుకు నోకినెత్తిచ్చి బంధువులముందు పడవేసి వానిప్రాణమును తీసిని వాపమును తప్పించుకొన జూ ముట్టిలక్షణముకాదు. బోసుగారిని వదలుటవలన విచారణ లేకుండ దీర్ఘ కాలము న్యాయము కారాగారములలో బంధించు సచాన్యపరిష్కారముకాదు. బోసుగారిని వదలనేగూడదని నే ననినచో నది కఠినముగానే కనబడవచ్చును గాని, యిట్టి అస త్యహేతువులవలన వదలి ముఖ్యసమస్యలను మరింత కష్టతరముగ చేయుటకంటె అసలే వదలకుండుటయే మంచిది. వంగరాష్ట్ర నిర్బంధితుల విడుదల సమస్యలో పాంస్వాతంత్ర్య సమస్యయు ను బాధ్యతలేని దొరతనమునకు గల నిరంకుశాధికార సమస్య యును గూడ నిమిడియున్నవి. బోసుగారు అమానకరములకు వరతులను కడపరుకునుగూడ నిరాకరించి యుండుట మాత్రము చాల ప్రశంసనీయము. తిర్నలోనే బోసుగారికి సంపూర్ణారో గ్యమును కలిగించి వారికి దీర్ఘాయురారోగ్యముల నొసంగవలె నని మనము భగవంతుని ప్రార్థింపదగును" అని మహాత్ముకు ఎం గుయిండియా పత్రిక తొకవ్యాసమును (వాసెసు (ప్రీ) (పెసు)

ఇంపీరియల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా కడప

బంగారునగల యేలం ప్రకటన
ఈ దినవ కనబడిన బాకదారులు వాయిదా మేరకు కట్టవలసిన నడ్డీ నోట్సు యిచ్చియు చెల్లించనందున క్రింద వివ రింపబడిన వారి కొడువనగలు యీ ఆఫీసులో 1927 వ సం॥ జూన్ నెల, 15 తేది బుధవారం మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు యేలం చేయబడును.
(1) సి. జి. 7/52
పి. యస్. రామరావు 2 గట్టికాపులు సుమారు 9 1/2 తలములు వక్కిలు గుమాస్తా 2 పెద్దగోలుసులు,, 6 1/2 ,,
బ్రాహ్మణ వీధి, కడప 1 చేతికంటె ,, 8 1/2 ,,
4 గట్టిపన్నుగాజులు ,, 8 1/2 ,,
2 చిన్న గోలములు ,, 2 ,,
(2) సి. జి. 6/17
మైలపురం వెంగయ్య 1 సంది బొందె ,, 25 1/2 ,,
రంపతాడు వజరా మమ్మనిద్దిపల్లె 1 కర
క్కాయలదండ ,, 12 ,,
కడప తాలూకా 1 కంటినహారం ,, 17 ,,
(3) పి. జి. 6/28
గూడా పెద్ద వెంకట కొండా రెడ్డి 1 నంకి ,, 6 1/2 ,,
వైదాల గ్రామం ,, ,,
ప్రాద్దటూరు తాలూకా ,, ,,
(4) పి. జి. 6/10
గూడాపకేరా రెడ్డి 1 తీగ ,, 6 1/2 ,,
గ్రామ మేస్త్రీలు వైదాల 1 నంకి ,, 21 1/2 ,,
ప్రాద్దటూరు తాలూకా 1 మొలతాడు ,, 22 ,,
(5) పి. జి. 6/27
దోసకాయల యేసురెడ్డి 1 వొడ్డాణం ,, 20 1/2 ,,
పొట్టిపాడు గ్రామము 1 కాగులనండ ,, 21 1/4 ,,
ప్రాద్దటూరు తాలూకా ,, ,,
(6) పి. జి. 6/15
దొండావీరయ్య 1 సందిబొందె ,, 17 ,,
అల్లాగుపేట కడప 1 డిబ్బో ,, 4 1/2 ,,
క డ ప } సి. రామసుబ్బా
1927 సం॥ మే 28 తేది } యే జం బు..

రషియాలో వర్తకపు టాడంబడికను మానుకొనుట

కార్మికసమితి వారి తీర్మానము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, మే 25:—రషియాలో వై విషయమును గూర్చి కార్మికసభవారు ఒక తీర్మానమును చర్చకు బెట్టెదరు ఆ తీర్మానముగ్లున్నది:—

రషియాలో వర్తకపు టాడంబడికను మానుకొనటయు రాజ్యాంగసంబంధములను తెగుతెంపులను జేసికొనుటయు చాల విషాదకరముగ పరిమించునని ఈసభవారి యభిప్రాయము వర్తకపరిశ్రమలు ఇప్పుడే తలపెట్టుచున్న సమయమున వాటికి అంతరాయము గల్గునని విచారించుచున్నార. కాన నెట్లు కమిటీవారు కాగితములన్నిటిని విచారించి సంగతులన్నిటిని డెలుపువరకు అట్టి విధానము నవలంబించరాదను యభిప్రాయమును డెలుపుచున్నారు.

పెరిషియా వైమానిక మార్గము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, మే 25:—అరేబియా తీరమున పెరిషియా గల్ఫులో వైమానికమార్గము నేర్పాటుజేయుటకును అచటనుండి డెలూచిస్థానుకుండా వెదకుచున్నారమనియు, కాలమును పాడుజేయుటలేననియు, బస్కాకరాచిమార్గమునకు రాయబారములు పెరిషియాలో జరుగుచున్నవనియు సర్ ఫలిపు సానూనుగారు దేశిపిరి.

అంతర్జాతీయ కార్మికసభ

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

జనీవా, మే 25:—నిన్న అంతర్జాతీయ కార్మిక సమావేశము సర్ ౭. చట్టబద్ధి కార్మికసభకు ప్రతినిధి సమావేశమైనది. భారత కార్మికప్రతినిధి యగు వరభాగిరి వెంకటగిరిగారి తీర్మానము నాలోచించుట కెత్తుకొనిరి. కొన్ని అధినివేశములందును ఆసియా, ఆఫ్రికాలలోను నిర్బంధకవ్రాతమునుగూర్చి ఆలోచించవలెనని నిర్ణయము జరిగెను.

కంట్రాక్టును భిన్నముగ ప్రవర్తించిన నేరముగ నెంచుటయు, పనివాఁడను తగినంత కారణము లేకుండగను, పరిహారము నీయకుండగ తొలగించుటయు అధినివేశ రాయబారలలో కార్మికులకు, దేశీయులకు, రంగుజాతులవారకు రాయబారులగు నుండవలెననియు నిర్ణయము చేసిన తీర్మానమును చర్చించి ఆలోచించవలెననిరి.

ఒకే ప్రీకి ముగ్గురుకొడుకులు ఒక కూతురు ఒకే సమయమున పుట్టుట

పేర్లేమి బెట్టుదుమా యను కలవరము

లండన్, మే 25:—డాబ్బుఫర్డు గ్రామములో రైలుబస్సును తుడిచి బాగుచేయువానిభార్యకు ముగ్గురుకొడుకులు, ఒక కూతురు ఒకేసమయమున పుట్టిరి. మాతాశిశువులు సుఖముగా నున్నారు. ఏమిపేర్లను బెట్టువలెనో యని కలవరబడుచున్నార వారికేమియు తోచుటలేదు. తల్లివయసు 34 సంవత్సరములు.

విరిపు ప్రిన్టీలు పార్లమెంటు ఎన్నికలు

జూను 9 తేదీని జరుగును. 152 స్థానములకు 400 యార్జరులున్నారు. 8 పక్షములవారు నిలబడిరి. అనెనపు నేతనము నీయనందున న్యూనపుల్వేల్వలో బొగ్గు బాగుచేయువారు సమైక్యజిరి. అందుచే నాకలు అన్నియు నిలిచిపోయినవి.

ఆంగ్లో సోవియటు సంబంధములు చెడినవి

బాల్టినుగారి ప్రకటనము

సోవియటు ప్రభుత్వమువారి బాధ్యత

లండన్, మే 25:—సోవియటు వర్తక రాయబారుల చర్చకు తము బాధ్యులము గాజాలముని సోవియటు ప్రభుత్వము తప్పించుకొనుటకు వీలులేదు. వర్తకనాకర్చులను దుర్వినియోగముచేసినందులకు సోవియటు ప్రభుత్వము తప్పించుకొనజాలదు. ఒక మూల సోవియటు వర్తకరాయబారులు తామిచ్చిన అభయములను విడనాడి విరుద్ధముగ ప్రవర్తించుచున్నారు. ఒక ప్రక్క లండనులో సోవియటు ప్రభుత్వసభ్యమువారు ఈ కార్యక్రమమునకు తోడ్పడుటలేదు కాని ఈ రెండును ఇట్లుంచునా యని నమ్ముటకు కష్టముగనున్నది. కాని ఈపాలచే ప్రయోజనములేదు.

వర్తకపుటాడంబడిక వరతులు:—“ఉభయత్ర బ్రిటిషు సోవియటు ప్రభుత్వములవారు ఒకరిపై నొకరు ప్రతికూల ప్రచారమును మానవలెను. తమ రాజ్యములవల ప్రచారమును జేయరాదు. బ్రిటిషు సంస్థలకెగాని సోవియటు రిపబ్లికుల సంస్థలకెగాని ప్రతికూలప్రచారమును జేయరాదు, ప్రత్యేకముగ గాని పరోక్షముగ గాని”.

చీనాలో సోవియటు రాయబారులు ఈ వరతులకు భిన్నముగ ప్రవర్తించి, ఎన్నియోసారులు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు దెలిపితిమి. ఎప్పుడు ఆడిగినను తాము వర్తకపుటాడంబడిక వరతుల నల్లంఘించనే లేదని సోవియటు ప్రభుత్వమువారు జెప్పుచుండిరి. బోరోడినుగారికిని తమకును సంబంధములేదనియు ఆతడు తమ అధికారి కాడనియు సోవియటు ప్రభుత్వములవారు లేదనియు ఆతని చర్యలకు తామెట్టి బాధ్యులము గామనియు సోవియటు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. కాని పికింగులో సోవియటు ప్రతినిధిని నియించువరకు బోరోడినుగారు మస్కోనుండియే ప్రత్యేకముగ ఉత్తరువులు గైకొనవలెనని సోవియటు యధికారులు ప్రకటించిరి. ఆతంతివార్త బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిస్వాధీనములోనున్నది. దూరప్రాంతసంఘమువారు, తీసికొను చర్యలు బోరోడినుగారి ఆలోచనలతో సరిపోవలెననిరి. క్యాంటులలో బోరోడినుగారిని సోవియటులు ప్రతినిధిగ నియమించుట తగదనుగు క్యాంటునుపాలనమున గల రాష్ట్రములందు ఆతనిని అధికారములో నుంచిరి. కోమింటాంగు విధానము చీనా వైనికవిధానములు బోరోడినుగారి ఆలోచనలతో సరిపోవలెననిరి. కాన తమ కీసంబంధము బోరోడినుగారితో లేదని రోజ్జే గోల్టుగానెట్లునోపుగా రన్నమాటలు ఆసత్యముని తప్పక డెలియించున్నది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమును మోసముచుట్టుకు దుడ్డేంచబడినది సోవియటుల తరపున బోరోడినుగారు ప్రతికూల బ్రిటిషుప్రచారమును సాగించుచునే యున్నారు. ఇట్లు ఒక్కచీనాలోజేసి యూరపుండలేదు. లండనులోనున్న సోవియటు రాయబారి మాస్కో విదేశాంగమంత్రికి బంపిన తంతి బ్రిటిషువారికి లభించినది. ఫిబ్రవరి 28-న తేదీని బ్రిటిషువారు రషియాను హెచ్చరించిన విషయబంపిన తంతి యిది. అంది ట్లున్నది:—

చీనాలో బ్రిటిషుదౌర్జన్యమును ఖండించుచు అసమృద్ధిని డెలుపుటకు వీలులేకున్న కారణము, వారుసంగతులను అదుపుతముగా అపారముగ సమముజేయు టొకటి. కార్మికసంఘములను తప్పుద్రోవకు త్రిప్పువలెన్న న్యాయ సంఘములగుర్చి బాతీయప్రభుత్వ నివేదికలను ముఖ్యముగ పార్లమెంటులో చాంబర్లెముగారు న్యాయకింగుగూర్చి ప్రకటించిన సంగతులను నిజముగాదనచు ప్రకటించవలెననిరి వీటి నకళ్లను ఇండిపెండెంటు కార్మికపక్షమునకు డెయిలీ హెరాల్డు పత్రికకు బంపవలెననిరి హ్యూరహే ప్రేమయూనియనులసందేశమును ప్రేడి యూనియను కాంగ్రెస్ జనరలు కాన్సిలు సభకు అధ్యక్షులకు హిక్కుగారి కంపవలెననిరి. బ్రిటిషువారి న్యాయకింగు ముట్టచీవే ప్రేమయూనియను సభ్యులు పెక్కుమంది చనిపోయినది డెలుపవలెననిరి వీలగునో చీనా ప్రేమయూనియనులను బ్రిటిషువారు బాధించుచున్నట్లు దృష్టాంతములను సంపాదించి తయారుజేసి డెలుపవలెననిరి. చీనా కార్మికకోవ్యమునకు బ్రిటిషు ప్రేమయూనియనులు సహాయముచేయవలెనని కోరవలెననిరి. ఈదేశములో రాజకీయసంరంభమును గావించుటకు సోవియటులు సంగతులను వెదకుచున్నారు. వీటికే చీనానుండి ఎచ్చు సంగతులని డెలుపవలెననుచున్నారు. ఆఖరున ఏప్రిలు 18 తేదీని సోవియటు రాయబారి కార్యాలయముపై దాడివెడలుట అసంభవమని తోచుచున్నదని తంతిసంపిరి. లండను సోవియటు రాయబారి, కాన లండనునుండి మాస్కోకు యిరుగుపొరుగువారి లేఖలనుగాని స్నేహితుల లేఖలనుగాని పోస్టులో బంపరా

దని హెచ్చరించుచున్నదని చీనాలోనుండి లండనుకు బంపరాదనిరి. ఈ కార్యములకు గూర్చి ఆంధ్రపత్రికకు గవ్వరుచున్నను అజేవియో నునకు తెలిసినవికగలేదు. ఇట్లు అంతర్జాతీయ మైత్రికిని వర్తకపు సోవియటులకు విరుద్ధముగ సోవియటులు ప్రవర్తించుచుండ అంతర్జాతీయ సంబంధములలో కలిపిని ఎటుగని ఓరిమిలి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు జూపిరి. ఫిబ్రవరివరకు బ్రిటిషువారెంతయో హెచ్చరించిరి కాని, ప్రయోజనములేకపోయెను. రాజ్యాంగవిధానములో జెప్పబడిన వరతుల నల్లంఘించ, విషయసంధిగాని కేరొందుగారు. శాంతికిభంగకరము, అంగుచేతనే సోవియటులతో సంబంధములను తెగతెంపులుజేసికొనుటకు ప్రభుత్వము వారు సిద్ధులయిచుకొనిరిని బాల్టినుగారు ప్రకటించిరి.

బ్రిటిషు పత్రికా వ్యాఖ్యలు

లండన్, మే 25:—సోవియటులతో సంబంధమును చెడగొట్టుకొనుటకు కారణము కనిపించుచు డెయిలీ హెరాల్డు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

వెస్ట్ మిన్స్టర్ గెజటు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి చర్చను ఖండించుటలేదు, కొనినాడుటలేదు కాని రషియాను అంబరానివారిగ జేసిన ఎంతైన ముప్పు చాటిల్లగలదని హెచ్చరించుచున్నది.

ఆర్గోను విభూతము ఎంతయో తృప్తిని కలుగజేయునని డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక డెలుపుచున్నది. ఎన్నడును సోవియటులకు ఇచ్చరాని ప్రతిపత్తిని కలుగ జేసినను దానిని దుర్వినియోగము జేసి సోవియటులు అందరి విశ్వాసమును గోల్పోయిరని మార్షింగు పోస్టుపత్రిక డెలుపుచున్నది.

నాగరక వేశములన్నిటికిని సోవియటులతో సంబంధమును బెట్టుకొనుట లజ్జాకరమని బాల్టినుగారు దెప్పి సంగతులే చాటుచున్నవని డెయిలీ న్యూస్ పత్రిక డెలుపుచున్నది.

సోవియటులతో రాజ్యాంగసంబంధమును బెట్టుకొను ప్రతిదేశమునకు అవసరమని వైముస్ పత్రిక హెచ్చరించుచున్నది. సోవియటులు వన వ్యవహారములలో ప్రవేశించుటే వారి పరపతిని వేయిసారులు గోల్పోయిరని డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్ పత్రిక వాకొనుచున్నది.

ఒక గూఢచారి ప్రచారముచేతగాక బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమును గాలచుటకు కుట్రబుట్టుచున్నారని పట్టుబడిన కాగితములే రుజువుజేయుచున్నవని డెయిలీ క్రానికలు పత్రిక డెలుపుచున్నది.

బ్రిటనులో వర్తకవ్యాపారము లన్నిటిని ఆపివేయుటకు సోవియటు ప్రభుత్వమువారు రైరువుజేసిరి నెకున వ్రారంభించిన వ్యాపారమునుమాత్రము పూర్తిజేయవలగు ప్రయత్నించెదరు.

లండనులో సోవియటులతో సంబంధమును చెడగొట్టుకొనుటకు హెచ్చరించుచు డెయిలీ హెరాల్డు పత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఆంగ్లో సోవియటు సంబంధము చెడుచున్న మాస్కోనియమై మాము తోచినట్లులే ప్రవర్తించుచున్న డెయిలీ న్యూస్ గారు ఈకోడిపాగిరిను పత్రికలో వ్రాసిరి.

స్కాండును రషియా వ్యవస్థల ఆధునికమార్పు ఆనుకులముగ సంగతులను వివరముచేయుచున్నారు.

పార్లమెంటులో ఆఫ్రికాయము రషియానియమై ద్వంద్వముగ నున్నాడట.

లండనులో న్యూ ఇండియా కార్యాలయమును గట్టుటకు 600000 పౌనులగుని విలువైన ప్రభువు చేరినెను.

అధినివేశ సమావేశమువారు ఏవీశాఖలందు పనిజేసినను ఒకేశాఖయందే పనిచేసినట్లులే భావించి ఆంగ్లేజికి పించను నిచ్చుటకు తీర్మానించిరి. అధినివేశములు ఎక్కువ పించను హక్కుల నిచ్చుటకు ఇట్లుజేసిరి. మెకానికలు బ్రాన్సుహార్డు నభివృద్ధిజేయుట కేర్పాటుజేసెదరు. అధినివేశములు, సందర్శకదేశములు మాండెటు రాష్ట్రములయందున్న దేశముల విద్యుత్ పాటుబడవలెనని తీర్మానించిరి.

సామ్రాజ్యదినోత్సవము

బాల్టినుగారి హిందూదేశ సందేశము

లండన్, మే 24:—హిందూ సమన్వయములలో ఇండియాలో బాన్సతాయంత ప్రభుత్వమును నిమిత్తము ఎన్నారము యభివృద్ధి గాంచెను. సామ్రాజ్యములో ముఖ్యముగ ఒకముగను బ్రిటిషు కామ్యూన్లు ఆ సేవనుల కార్యక్రమములందు సమష్టిగను భారతదేశము పాల్గొనెను. కాలర్యమైనపుడు సామ్రాజ్యములో సమనభాగము రాలుగగి మినియనులతో బాటు భారతదేశము ఏర్పడునట్లు ఎదురు జూచుచున్నారనిరి బాల్టినుగారు.

బనాతీహత్య నేరములో రాడ్స్ సన్ గారిని విచారణయగువరకు చెబునాలలో నుంచిరి. అతనిపై నేరమును మోపిరి.

పటేలుగారికి విందు

బ్రిటిషు ఇండియా యూనియనువారు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండను, మే 25:—బ్రిటిషు ఇండియా యూనియను వారు పటేలుగారికి విందుసేసిరి. కిశిం ప్రభువు అధ్యక్షత వహించిరి. పార్లమెంటు సాంప్రదాయమును నిలబెట్టి గౌరవ భంగము లేకుండ సర్ ప్రెజెంటుకు వైటుగారు అవలంబించిన పదతులనే ఆచరించి అవిష్కృతముగ కార్యభారమును నిర్వహించగలరని పటేలుగారి కిశిం ప్రభువు ఆభినందించి కొని యాడెను. మొదట అనుకొన్న దానికంటె ఎక్కువగ సంస్కారములు ఫలించినవని కిశిం ప్రభువు భారతీయులు పార్లమెంటు కార్యక్రమమును పద్ధతి అనుకరించ గలరనుటకు పటేలుగారే సాదృశ్యమునిరి. ఇందులోనే ముందు జరుగబోవు సూచనలు గన్పించ గలవనిరి.

పటేలుగారి ప్రత్యుత్తరము

ప్రస్తుత పరిస్థితులందు భారతీయు లెంత బాధ్యతను ఎహించుకొన్నను బాధ్యతను నారికి గలుగజేసిన అట్టి యవకాశము నిచ్చినవారు దానిని నిర్వహించగల సమర్థులని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు ఋణానుభూతియును తాను డిప్లీ కాసన సభాధ్యక్ష పదవి నంగీకరించినవారి పటేలుగారు. భారతీయులు బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వమున కర్హులని ఎంతకాలము బ్రిటిషు ప్రభుత్వమున కిట్లు ఋణానుభూతియును తత్తరభావము భారతీయులను బాధించుచున్నవనిరి. ఆభావమే నామన సునందు గూడ పరిగ్రహించుచున్నది. ప్రస్తుత మిశ్రమయమున ముఖ్యముగ రెండుజాతులకును పరస్పరవిశ్వాసము నేర్పము ముఖ్యమైన వనిరి. రాజకీయరూపే సహనముగ లేని ప్రజలకు నిజమగు సాత్తు గలియుట అసంభవమనియు ఒకరి నొకరు తెలిసికొన లేరనియు జెప్పినవారు కొందరు గలరు. ఆ యభిప్రాయముతో సభవారు అంగీకరించక పోవచ్చునుగాని అట్టిభావము గలవలచున్నవని గ్రహించక తప్పవనిరి.

సార్వభౌముని సందర్శనము

లండన్, మే 25:—నేడు సార్వభౌముడు పటేలు గారికి దర్శనమిచ్చెను. దీనిపైసంగారు ఆరోగ్యముగ గన్పించు చున్నారు.

రంగుజాతుల విమేధము

లండన్, మే 25:—ఎడింబర్గ్ లో కొన్ని కలహారపు లంగడలలోను కృత్యమందెకము లందును రంగుజాతులను రానీ యకుండజేయుట బాగులేదని ఎడింబర్గ్ భారతసంఘ కాగ్యద ర్శి రహిమాన్ గారు సార్వభౌమునకు సామ్రాజ్య దిశోత్సవ య భినందన శంతితో బాటు దండెను.

వరింగు టెండరులు

ప్రభుత్వమువారి ప్రకటన

కలకత్తా మే 25:—ప్రభుత్వమువారు ఈ క్రిందిప్రకటనము గావించుచున్నారు:—మే 25-వ తేదీన 17-31/32 పెన్సీలరేలు కొద్దైన 18,000 పాచలకు టెండరులు పంపబడెను. ఈ టెండరులు అంగీకరింపబడెను. 915000 పాచల టెండరులు 17-15/16 పెన్సీలరేలు కొద్దైన పంపబడెను. ఈ టెండరులలో మూడవభాగము ప్రాప్తి అంగీకరింపబడెను. జూన్ 1-న తేదీనాడు 750000 పాచలకు టెండరులు పుచ్చుకోవలెను.

(ఆ. ప్రె.)

పైకారస్కీము

గవర్నరుగారు లామెంటు సందర్శించుట

ఉదకమండలము, మే 25:—పైకార జాతాశ్రమమునకు అగ్రపట్టి నిర్వహింపబడిన తరువాతయు ప్రదేశమునకు నిన్నటి జనము గవర్నరుగారు సర్ సి. డి. రామస్వామి అయ్యగారు వెళ్లిరి. పైకారస్కీము ఎక్కిక్కుటిపు ఇంజనీయరువారిని ఎదుర్కొని ప్రదేశసంతోషముచూపిరి. ఈ స్కీమునకు 2½ కోట్లరూపయలు వ్యయమగునని అంచనావేయబడెను. కాని ఎత్తికి కలు కన్నులటంగు వెంజనియరు అన్నిష్టాదులు లెచురుచేసి 450 లక్షలు వ్యయమగునని అంచనావేసియున్నారు ఈవిషయపై పనులు మరుక్షణ బహుగునని తెలియుచున్నది.

(స్వకీయవిలేఖరి తంతివార్త)

మదరాసు పోస్టులు

ఆర్. ఎం. ఎస్. సభ

మధురలోని సమావేశము

తీర్మానములు

మధుర, మే 24:—ఆ. భా. పోస్టులు ఆర్. ఎం. ఎస్. సమావేశ మదరాసు సర్కిల్ సభ రెండవదినమున సాయంకాలము 4 గం. ఎం. ఎస్. శేషయ్యంగారు ఎం. ఎల్. ఎ. గారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమయి యీ దిగువ తీర్మానములు గావించెను:—

“పోస్టులు ఆర్. ఎం. ఎస్. ఉద్యోగుల జీతములు మున్నగు విషయములందు అభివృద్ధిచూపనలు జేసినందుకు ఆకాఖాధికారియగు ప్రభుత్వసభ్యునకు ఈ సభవారు కృతజ్ఞత చెలుపుచు సూచించిన మార్పులందు యీ దిగువ విషయములు ఆకాఖాభంగముగ నున్నవిగాన వెంటనే సరిజూడవలెనని కోరుచున్నారు.

1. మదరాసు నగరమునకు టైముస్కేలులో ఉద్యోగుల జీతమును తగ్గించుట, వేతనముయొక్క ఘనపరిమితి యొక్కవ జేయునపుడు నదరాసునగరమును విడచిపెట్టుట.

2. ఇండియాకు, బర్మాకు స్థానిక ఆలెవెన్న లాసంగులు అంతటను ఒకేరీతి వేతనముల నిర్ణయించుడవలెనని ఆ. భా. సంఘమువారి కోర్కెను నిరాకరించుట

3. ఆ. భా. యూనియనువారి విన్నపము ప్రకారము మార్పుజేయుచు “పాయింటు టుపాయింటు” పద్ధతి ననుసరింపకుండుట.

4. సెక్షను గ్రేడు ఉద్యోగములు జీతములు హెచ్చించుకుండుట. సెక్షను గ్రేడు ఉద్యోగములకు ఆ భిన్నుద్ధి లేకుండుట.

ప్రస్తుతము టెంగ్రాఫ్ నేర్పియున్నవారిని తరువుగా మార్చుచున్నారు రిజిస్ట్రార్లు అర్హతగలవారు తగినంత మందిలేరు కనుక యిట్లు జరుగచున్నది. కావున రిజిస్ట్రారుల సూచించిన అర్హత పొందియుండుటకుగాను సిగ్గులించు శిక్షణకు పంపబలెను. ఎడకాలములో చొక్కాలతో పనిజేయుటకు అనుజ్ఞ వేమచు వేరొక తీర్మానము గలదు.

రైల్వేమెయిలు, సర్వీసుపోస్టు మాస్టరు జనరలు క్రింద చెప్పుచుండుటచేత దానిపేరు మార్చి ‘ట్రావెలింగు పోస్టాఫీసు’ అనియుంచవలెను.

పోస్టాఫీసుల సూపర్వైంటు పదవులకు క్రొత్తవారిని నియమించుట హాని, పోస్టులకాఖిలీ పనిచేయుచున్నవారి సమర్థులగువారిని నియమించు చుండవలెనని యీ సభవారు డైరెక్టరు జనరలుగారిని కోరుచున్నారు.

పెద్దనగరములలో 2500 మంది జనసంఖ్యకు ఒక్కొక్క పోస్టు బంట్లోతుచొప్పన నియమించవలెనని యీ సభవారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని గోరుచున్నారు.

6 మైళ్లకు 200 ఉత్తరములకు 6 గంటలు పనిజేయుట కొక తపాలబంట్లోతు చొప్పన తగినంత మందిని నియమించవలెను.

గుమాస్తాలకు దిగువ ఉద్యోగములందున్న పోస్టుమును, మెయిలుగార్డు, తదితరులకు ఇళ్లద్దెల ఆలెవెన్న యిప్పించవలెను

కార్యనిర్వాహకులు

1927-28 సం॥కు యీ దిగువ కార్యనిర్వాహకులు నియమింపబడిరి

ఎం. ఎస్. శేషయ్యంగారు, అధ్యక్షులు, ఎం. సోమసుందర మదల్వారు, కార్యదర్శి, వచ్చేసభ హైదరాబాదులో జరుగును.

(ఫీ ప్రెసు.)

కాలాహజారు కారణము

ఇసుకయొగ

కలకత్తా, మే 24:—వైద్యశాస్త్రమునందలి చిత్రమొకటి కనిపెట్టబడెను. తెల్లనికాక్కుగల ఇసుకయొగ కాలహజారు బాధ్యమును మానవులశరీరములోనికి యొక్కించుచున్నదని కలకత్తా ఉష్ణదేశ వైద్యపాఠశాల వాక్కు కనిజేడయందు తెలుపబడెను. కొన్నేండ్లముండి డా॥ శేషియగారు కాలహజారునకు మూలకారాముగూర్చి పరిశోధనజేయుచున్నారు. రెండుపురుగులపై అనుమానముగలిగి పోటిపై పరిశోధనలుజేయుగా ఇసుక ఈగపై (సాంకేతిక) కాలహజారు పురుగు బాగుగ పెరుగగలదని తెలిసికొనిరి.

మైసూరులో గోహత్యను మాన్పించుటకు ప్రయత్నము

మైసూరు దొరతనమువారి శ్రేష్టలకు

గాంధీమహాత్ము డొంగిన ప్రత్యుత్తరము

మైసూరు దొరతనమువారి విషయమున చాలమందికి ప్రశ్న పత్రములను పంపిరి. నందికొండలలోనున్న గాంధీజీకిని పంపిరి. గాంధీజీ యిటుల ప్రత్యుత్తర ముంపెను.

“భారతదేశమున గౌరవము సమస్త మతవిషయములకు చేరినది ఆరికములతోగూడ దానికి సంబంధముకలదు. ఆరికవిషయముగా చూచినచో ప్రతిప్రభుత్వమును గోసంతానమును కాపాడి వృద్ధిపొందింపవలసియే యుండును. మతవిషయముగా చూచినచో దొరతనములు కల్పించుకొనగూడదు. మహమ్మదీయులు గోవధచేయుటలో మతవిధియనియే చేయుచున్నారు. అట్టిచో దొరతనమువారెటుల దానిని నిగ రింపగలరు? భారతదేశమున హిందువులను ధిక్కరించి వారికి విచారమును కలిగించుటకే కొందరు గోవధలను చేయుచుందురు. దీనిని ప్రభుత్వము వారు అడవివేయుటయే ముఖ్యకర్తవ్యము. ఆరికముగా నీసమస్యనుచక్కగా పరిష్కరింప గలిగినచో, మత విషయముగా దానం, తటదియే పరిష్కారము కాగలదు. ఆరికముగా గోహత్య నడచివేయవలెను అది అసాధ్యముకాదు. ప్రజలు అమృతజూపిన ప్రతిపక్షపును ఎంతసామ్యమున నిచ్చి దొరతనమువారు కొనవలెను. క్షీరవిక్రయశాలలనుచర్చ విక్రయశాలలను విస్తారముగా నెలకొల్పి గౌరవము, సుసరింపవలెను. పశువులను మేత విస్తారముగా భూముల నేర్పరుపవలెను. ఈ విషయమున ప్రత్యేకశాస్త్ర జ్ఞానమును ప్రజలకునేర్పుటకు పండితులనువిదేశములకుండిపెలువనంపవలెను అనిగొక ప్రత్యేక శాఖ నేర్పరుపవలెను. క్షీర చర్మ విక్రయశాలల నేర్పరుచినచో దొరతనమునకు నష్టము కలుగదు. అనిమహాత్ముడువ్రాసెను (ఫీ ప్రెసు.)

ఆయుధశాసనధికార్తము

సత్యాగ్రహుల కేసు విచారణ

నాగపూరు, మే 25:—నైజామాద్దీను హకారాలాలు ప్రసాదుగార్లు 858 సెక్షనుక్రింద కేసు నేడు విచారింపబడి 18 మాసముల కఠినపరకము ముద్రాయిలకు విధింపబడెను. ముద్రాయిలు తాము నిర్దోషులమనిరి ప్రతివాదము గావించలేదు వారి దౌర్జన్యప్రేరితముగు యువస్వాసములవలన అనేకప్రభుత్వనాకరులు కష్టపడుచున్నారు, అని న్యాయమూర్తియనెను. నిన్న ఆరెస్టుచేయబడిన యశ్వంతరావు, నాతులూ గార్లు 15 కోజుల విడిబై దువిధింపబడిరి. బెంగాలు టైల విడిచిపెట్టినంతవరకు నిల్చేచేయుచునని చెప్పుచు వారు చెరకేగిరి (ఫీ ప్రెసు.)

హిందూదేవాలయ రక్షక సంఘము

టెనెంటు సంఘము

డిల్లీ, మే 24:—ఈ మధ్య దేవాలయరక్షకసంఘముపేర నొకసంఘము ఏర్పడెను. ఒక మహాంతు ఒక దేవాలయములోని విగ్రహముల తీసివెచ్చి అడ్డకేయగా సంఘము కోర్టులో డిక్రీపొందిరి. ఆస్తి బ్రష్టిల పరము చేయబడును.

న్యూ ఢిల్లీలోని గవర్నమెంటు చారములలో నున్న గృహములు శనివారము సమావేశమై టెనెంటు సంఘము శిర్కాటు గావించుకొనిరి. ఈమధ్య నగరమును జరిగిన విషయములవలన ప్రజలు భీతావహులైరి. శంభునాథ చోప్రాగారు సత్యాగ్రహమునర్పమని సలహానీయుగా చోప్రాగారికి నోటిసును పోలీసువారు జారీచేసిరి. (ఫీ ప్రెసు.)

హాజియూత్రికులు

బొంబాయి, మే 25:—యూత్రికుల సంరక్షకుని సమాచారముప్రకారము కరాచినుండి 1926 సం॥ హాజికి 8954 యూత్రికులు బోయిరి. 1925 సం॥న 782 ఉండిరి. హెడ్డాజి ప్రభుత్వము నందు మార్పులనను ఇబిసుసాదుగాగు ప్రపంచ మహమ్మదీయ సభను ఆహ్వానపరచుటచేతను యింతమంది పయనమయిరి.

చేతులపై ముద్రవేయుట

ఈవిషయమున కరాచి కలకత్తా గారు యిట్లు వ్రాసిరి:—“డెక్కుపై ప్రయాణముజేయు యూత్రికులు వైద్యపరీక్షపొంది రని చెలియుటకు చేతిమండపై ముద్రవేయు పూర్వము ఆచారము నిరుడు తీసివేసి ప్యాసునిచ్చిరి. కాని దీనివలన తప్పింపుకుపోయెడివారిసంఖ్య అధికమగుచున్నందున మరల యీయేడు పూర్వపద్ధతి అనుసరింపబడెను” (ఫీ ప్రెసు.)

వంగరాష్ట్రమునందలి
కారాగృహములు

విచారణసంఘమువారి నివేదిక

ప్రతికాభిప్రాయములు

కలకత్తా, మే 25:—వంగరాష్ట్రపు కారాగృహముల విచారణసంఘమువారి నివేదికను విమర్శించుచు ఆంగ్లభాషా పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది: ఇతర నాగరిక ప్రభుత్వముల వలనే భారతదేశపుకారాగారముల పరిపాలన ముండునటువంటి 25 సంవత్సరములనుండి ప్రజలు ఆందోళనమొనర్చుచుండిరి. ఈ నివేదిక విడుదలవలె పడినది. సి. ఐ. డి. వారికి ప్రభుత్వమువారి విధమున లాంగ్విహియదరని ఎవ్వరు తలచియుండలేదు. ప్రజల దౌర్భర్యమును ఆధారముగైకొని ప్రభుత్వమువారు ఇట్లు చేయుచున్నారు.

వసుమతి పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది: ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఇతర నాగరిక ప్రభుత్వముల ననుసరింప నుద్దేశించుటలేదు. రాజకీయమైన దీనిని గౌరవించుకొనుట అనాగరిక ప్రభుత్వములనే వీరు ఆదర్శముగా నుంచుకొనియున్నారు.

బెంగాలీ పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది: సి. ఐ. డి. ప్రభుత్వమువారివలె మన ప్రభుత్వమువారుకూడ దౌర్భర్య మొనర్చి ప్రజలను లాంగ్విహియించుచున్నారని బాధల పరిపాలనను బ్రతికొనిపోయి ఆదర్శప్రాయమైనది. (ప్రీ ప్రెస్)

ఈనివేదిక రాబోవు వంగరాష్ట్ర శాసనసభకు చర్చకు తేబడుననియు గవర్నరుగారి రప్పణ సభయందు పరిశీలించుట నియు తెలియుచున్నది. (ప్రీ ప్రెస్)

కూనూరు, మే 24:—ప్రీవిడ్యను వ్యాపింపజేయుటకై డిప్యూటీ డైరెక్టరు హిస్టోరికల్ కూనూరులో విద్యామహాసభ జరుప ఏర్పాటులు చేయుచున్నారు. స్కూలుల ఇన్స్పెక్టరులు, మిషనరీ ప్రతిష్ఠాపనల అధికారులు ఈసభకు ఆహ్వానింపబడుచున్నారు. (ఆ ప్రెస్)

శ్రీ శ్రీ ఆశుతోషముఖర్జీగారు

“జాతీయనిర్మాతలలో ప్రధానులు”

కలకత్తాలో స్మారకసభ

కలకత్తా, మే 25:—కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ సంస్థ యందు నేడు సామగ్కాలము జరిగిన బహిరంగ సభయందు శ్రీ శ్రీ సర్ ఆశుతోషముఖర్జీగారి మాడవవాడికదినమున వారిని ప్రశంసించుచు ఉపన్యాసము లాసంగబడెను. వైసుచాన్సలరు, ప్రాథమిక వైసు చాన్సలరు సెనేటుసభ్యులు కాలేజీల ఉపాధ్యాయులు ముఖర్జీగారి శిలావిగ్రహమునకు పూలమాలలువేసి హారతు లాసంగబడెను. వాల్ద్యారక నాథమిత్రగారు అధ్యక్షులుగనుండుటచే న్యాయమూర్తిగారి ముఖర్జీగారు సభాధ్యక్షుల నహించిరి. ఆదర్శనీయుడును, ఉత్కృష్ట మేధాసంపన్నుడును, న్యాయశాస్త్ర కోవిదుడును, స్వార్థరహిత దేశభక్తుడును, విద్యావిషయమందు అపారమనసేవజేసి వంగీయుల మనముల చూగొనిన వాడునగు శ్రీ శ్రీ ముఖర్జీగారిని స్మరించుచు న్యాయాధికారక నాథగారు సభకు సందేశమందిరి

శ్రీమతి లలితాబాయిగారు యిట్లు చెలిపిరి:— సర్ ఆశుతోష ముఖర్జీగారు తనజీవితమంతయు వంగీయునకు సహజముగ గడిపిరి. దేశసేవకై అమితకృషిపలిపెను. జాతీయ నిర్మాతలలోనొకడు. వారిసౌశీల్యము, కార్యనిర్వాహక సమర్థత విజ్ఞానాధికృత వంగమాతను స్వాతంత్ర్య సమరమునందు ముందుకు నడిపెను. వంగదేశపు యువకులు సర్ ఆశుతోషగారి ఆదర్శము ననుసరింపవలెను. మనదేశోద్ధారకై సర్వశక్తుల కేంద్రీకరించి ఉన్నతసౌశీల్యము గల్గియుండుటయే వారిఆత్మకు శాంతిగలుగజేయుట యగును.” మౌల్వీనాహదు హుస్సేనుగారు, అధ్యక్షుడు మాట్లాడినపిదప సభ ముగిసెను. దర్బార్గ భవనములందు సర్ నీలరత్న సర్కారు గారు సర్ ఆశుతోషుని జీవితమునిగూర్చి ఉపన్యసించిరి. సర్ ఆశుతోషగారు యెల్లప్పుడును ముఖ్యమైనకనుండు సూర్యులనే గాంచెడివారు. విశ్వవిద్యాలయమునకెట్టి యాపదరాదని ధైర్యముగ నుండెడివారని జెప్పిరి. (ఆ. ప్రెస్)

“కరుణారసము”

క॥ నవరసములలోఁ బ్రథమం
బవుకరుణారసము దాని-కన్నితగ్గసుకా.
భువిదానివిడి పెఱుగొన
నపునే? భువివిడిచియే- ననుసేసాముకా.

నవరసములలో ముఖ్యముగా నన్నిరసములకన్న శృంగారరసము మిన్నయని కొందఱెఱుఁగుదురు. మఱికొందఱు హాస్యరసమును మెచ్చుకొనినెఱుఁగుదురు. వేఱొకకొందఱు వీరకావ్యముల నుగ్గడింతురు. శాంతి కరుణారసములు సర్వజనాంగీకారమున నున్నయే?

ఇట్లే పలువురు పలువిధములుగా నాత్మయచిత్ర ప్రవృత్తులు గలకొలది ఆహారసమాలను ప్రేమింతురు. శృంగారరసోవాసకులై త్రదస్యాపిత్త బంధులై పాటుపడ నుంకించుతఱిని గృహ్య మాననూచనలు బయల్దేరునప్పుడు తద్విషయమే తలపెట్టుకుంటు కొంత ప్రశ్నిస్తావా! హాస్యరసము! ఆరోగ్యప్రదము! మానసానంద జనకమేకాని, కరుణాయుగల విశ్రాంతి, మాధుర్యభావము, మనోజ్ఞత, జౌన్నత్యము లిందులేవు

రంగంగన్నే హితులై శత్రుమారా మొనర్చునప్పుడును, సత్యోద్ధిక్తులగునప్పుడును శిష్ట రాక్షాద్రోహములు రాజసభావము చూపించుట, నిరంతర రాక్షాన్మిద్రులయియుండుట! మనకది ఆజన్మంబుదము. కానీ! దానికి ప్రకృతిహాటి, కాంభేదముకలిగిన తోడనే, ఈరసమునహిత ముపయోగించువతి కలుగును. ఆ విషయము, ప్రకరణాంతరమునగలదు. ఇదియవనుగాదు.

ఇక వీరరస విషయముననుకొనితెచ్చితిచ్చియు చెలియలి కట్టెత్తెత్తె మైగఁడెంచుకొని, వట్టోడివట్టోడి వట్టిపోయిన శుష్క కాసారములో భావికాలసుస్మృతిలోఁదప్ప యారస మిపు డుత్పన్నతమగునట్లు తోచదు.

సాత్వికభావములు చాలమట్టునకు వ్రాతలలో నైనను విరివిగాగన్వల్చి స్వరాజ్యసమస్యాసమాంతర నా భీభత్సయుతమగు నీభయంకరకాలములో భయానక భీభత్సరసములకు స్పృశి తప్పనిసరిగా, చెఁకయే చెప్పవలసివచ్చినది.

చిత్తహృదకరనవనవోన్మేష విచిత్రవస్తు సంతాప సమావ లోకనాసమయమునగాని అన్యుతర ముదయించదు.

స్వరాజ్య ప్రాప్తానంతరమునగానీ ఈభాగ్యము హైందవులకు తిలసింపజేరదు.

ఇంతలోపల నయ్యదికూరుటది, అయ్యది, దర్పాస్థగన సంగ్రహాత్ములమనియే భావన!

ఇక మిగిలినది శాంతిరసము. ఇయ్యది సర్వజనాదృత విషయమేకానీ! నాయభిమతము, కరుణారసము ముఖ్యాటికిని కరుణారసము శాంతిరసము కరుణారసమున మిశ్రితమైయే యున్నది. కరుణా శాంతిలో మిశ్రితమయి యున్నది. వీటి రెంటికిని యెడతెగని కలగలుపునుండి బాగుండునని కోరిక. కరుణాపరివృత్తముగాని శాంతి, మాయాపూరితము, సత్యగోపనము, పటాటోపముగా గన్పట్టుచున్నది. మహాత్ముడు వ్రాతలలో చేతలలో నాదర్శకప్రాయకముగా దిక్పదర్శనరీతి చూపించిన శాంతి రసమునే, మాకరుణారసమునకు “తిరుగపోత” వంటిదని చెప్పవచ్చును.

ప్రభువు ప్రజలను పాలించుటలోను, ఉపాధ్యాయుడు బాలురకు పాఠములు గలపుటలోను, తల్లి పిల్లలను పెంచుటలోను, దండనావిధానమును గల్పించుటలోను అవి యివి యనలేని, నన్ని విషయములలోను కరుణారసమే జాలువారకున్న లోకము సర్వమంగళముకాదా! కరుణాపదతులు నామాలా గ్రమముగా నాబాలవృద్ధులు నేర్పిరిని తీరవలసినదే. వెజ్జెండమున కరుణ జాల్మగిన రోగి బాధ యుపశమింపగలదు. యెజ్జయెడందజాలి యెసలరిన బాలురు నీతిపథముగాములై యనేక కుటుంబములు తన్మూలమున దేశముపైతము బాగుపడును.

మాతృదేవి హృదయకమల కర్ణికామధ్యభాగమున కరుణామరందము చిందులాడిన భావిసంతానవృక్షములకు దయాదోహదవృక్షము నేకూర్చినట్లును, కటికవాని గంతతనపు కండలలో నక్కటికము పుట మరిచినచో ననేక ప్రాణులు జీవితాశతో మనంగలవు.

సమస్తదేహులను దేహివంటి దీనుజులకు కృప, కృపాపాపారహృదయలగుగాని మానవులు నారజ హిషమున బడి మాతన లనుభవింపదగిన రాక్షసతండముగాని వేటోండుగాదు. మానవుడు జన్మించినది మొదలొక్కని కరుణనే ప్రాధాన్యముగా గ్రహించు చున్నాడు, శిశువయ మైనవెంటనే కరుణారసమున బెంపబడుటగా దదియహేతునిష్పత్తిగా స్తన్మాభివృద్ధియే కారణమగుచున్నది. బీజాంకుర మైనతరువరి బీజదళములలోనే దానికి నలయు నాహారమును జాగ్రత్తపఱచియుంచి మోచికొనియున్నది.

పశువులు నేద్ర్యముభవ్యముగా బొనర్చుట తమ కన్న దూడలకు క్షీరము గుడుపకయ మనకిచ్చి సంతృప్తులజేయుట

సకలభూతము లొండొకదాని ననుసరించి తిరుగుట, కరుణాపరిణామ పారీణతయేయని యుద్వోధించు చున్నయది.

దేశనాయకులయందు మాత్రీభవించిన దీ కరుణయే. అవ. తారపురుషులయందు ప్రభవించిన దీ భూమియే. వారిని పునీతుల జేసినది సహిత మియ్యదియే. సకల మానవ కళ్యాణాపమయమున నాహారముల బుట్టెంచుటకును ఆహారమునుగలగుటకును ఇది యేమూల కారణము. జగత్తునకు సృష్టి వంటి దిదియేమమా!

పృథివి సమస్త ఫలభరితయై, సమస్తవస్తు సంతానముల కాపాదియయ్యు పాపులను నైతియు భరించుటకును, జలము విమలత్వముగ గల్పించుటకును, అలము దీపించుటకును, అనిలము ముందమందాంకురములు పీచుటకును, సూర్య చంద్ర నక్షత్ర పృథుగోళములు సంతత మేముఱక గగనము గగనమనక వహించుటకును, హేతువేది? వీరికి కుంకము లెవ్వరైన నిచ్చిరా? నెలజీతములు సరిగా బట్టాడా చేయబడుచున్నవా! మాన్యములు గల్పించిరా! లేక, ఉపకృతి యేమైన మనము నేయున్నామా! చేయదలచితిమా! చేయసమకట్టితిమా! పోనీ, చేయగలమా! యోజింపుడి? దీనికి కారకమేమి? ఇవియన్నియు నన్యాయికరుణాస్వరూపములు, కరుణారసమున కపరావతారములు వీరే! వీరేకాదు, భవనమండలమున గల అఖిల భూతములును కరుణా నరుణాలయమున మునిగి లేలినవే! ఇవియే లేకున్న జగమెల్ల కల్ల!

భగవదంతే సంభూతులగు నవతారపురుషు లీరసమును చక్కగా పోషించి యనుయాయులకు బాగుగా ద్రోవమాపించిరి.

తోడి సోదరునిచే జంపబడి క్రిందపడిన పక్షికై కన్నీరు మున్నీరుగా బలవించిన సిద్ధార్థుడు “కుడిచెంపపై గొట్టిన చెడు చెంపజూపింపుమని పల్కిన” ఏనుసాగుడును, స్వీయజ్ఞానాహారాడగు లోకవిద్రావణుడగు రావణునకు హితవాక్యము లుద్బోధించిన శ్రీరామచంద్రుడును కరుణారస గ్రహణపారిణులే? ఇక నొక్క విషయమును దిలకింపుడు—

పారిజాతాపహరణమున, సత్యభామ కృష్ణమూర్తిని గాలిలో దాచినసందర్భమున గండరగండడైన కృష్ణుడెన్ని గండతనంపు నేతల కాలవాలము కాదగినవాడో చూడుడు. కరుణారసము వెల్లివిరియుటచే నట్టివ్యవస్థ తలపింపలేదు. ప్రపంచమును నొక త్రాబంగుచ్చి త్రిప్పించాలివని కరుణయే! అట్టి కృప మానవి హృదంతరాళములనుండి పూర్తిగా నేడు వీడిపోయినది. మఱి వీరుపోయిన హృదయనిర్మల పాత్రికలలో దానిని నింపవలసినది హైందవులమైన మన బాధ్యతయే?

అందునకును, జగతి సుపకృతి కవులకు సహజగుణము అన్నట్లులు, కవిమాదామణులకు మఱిత విధుక్త గర్భము. కాన! ఇట్టి సహజగర్భమును మేధోపాధోనిధులగు, ప్రతికవి యు కరుణారసపూరితమగు రెండేసి పద్యములు ఈ క్రింది చిరునామాకు పంపినచో నేర్పలవి, “శృంగారగ్రంథము” రీతి ముద్రించి ఆంధ్రమాతృపద పీఠి నర్పించి యయ్యును కరుణారస సంస్థావిత కటాక్షపీఠమాలికా పరం పర ల కు గు టి యై కృతకృత్యుడ నయ్యెదను:— కవివతంకులారా! మీ కరుణారసమును ప్రప్రథమముగానా పైఁబఱపుడు. ఒక్కపరి మీ కవితా లేఖినికి కరుణారసమును మాత్రముఁ జవిచూపింపుడు.

ఏకోరసః కరుణావీర, అను భాసకవి వాక్యమును జగద్వాస్తవీకరణయ బ్రయత్నింపుడు. పావుగంటపని ప్రాలు మాలకుడు.

నారనాగనార్యకవి.

కోడూరు పోస్టు, (కడపజిల్లా).

దిమద్రాసు అందు సదరక్ష మరాటా
రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది.)

నోటీసు

1927 ఫలిరం జూన్ నెల మొదటి తేదీనుండి నెం 65 ఈ లోకల్ బండి మద్రాసు వీచ్ నుండి సాయంత్రము 5 గం-25 నిమిషములకు బయలుదేరును. మరియు మద్రాసు వీచ్ రాయపురము వైసునులకు మధ్య ప్రస్తుతము పోవుచున్న ఈ దిగువ తెలుపబడిన లోకల్ బండ్లు రద్దుచేయబడును.

రాయపురమునుండి సాయంత్రము 5 గం-27 నిమిషములకు బయలుదేరి మద్రాసు వీచ్ సాయంత్రము 5 గం-38 నిమిషములకు చేరుచున్న నెం 112 రుల్. మద్రాసు వీచ్ నుండి సాయంత్రము 5 గం-38 నిమిషములకు బయలుదేరి రాయపురము సాయంత్రము 5 గం-44 నిమిషములకు చేరునట్టి నెం 127 రు లోకల్.

ఉదకమండల వార్తలు

(మా ప్రత్యేక విలేఖరివద్దనుండి)

గవర్నరు జనరలుగారి రాక్షసుగొప్పయే ఎక్కడజూచినను జనులు ప్రస్తావించుచున్నారు. స్వాగతప్రయత్నములు వేగముగా జరుగుచున్నవి. రాజబాటలు విహారములు బాగుచేయబడుచున్నవి. వైస్రాయిగారికి మ్యూనిసిపాలిటీవారి స్వాగతసన్మానము ఆగస్టు 2 వ తేదీ నొసంగటకు ఉద్దేశింపబడినది. వైస్రాయిగారు వేంచేసియుండు రోజులలో బాలభటు ప్రదర్శనము జరుగును. రెండవవారు వేరొక ప్రదర్శనము చేర్చుట చేయు విషయము విమింపబడినది. మ్యూనిసిపాలిటీవారి స్వాగత మెచ్చు నొసంగుకో ప్రదేశనిర్ణయము కాలేదు. గవర్నరు మొట్టమొదట ఉద్యానవనములందు ఏర్పాటు చేయుటకై కలెక్టరుగారు సమ్మతించలేదు. ప్రవృత్తులు పాడైపోవునని వారి భయము. గవర్నరు మొట్టమొదట పీలులేనియెడల హోబర్టు పార్కులో జరుగగలదు. కాగ్నెక్రమమంకను నిర్ణయముకాలేదు.

నీటి సప్లయ

ఉదకమండలముగారి మోల్లిబండు సరస్సు యొక్క గట్టు గతసంవత్సరపు నవ్వు ములకు విరిగిపడినందున తగినంత నీటి సప్లయ లేక ఇబ్బంది కలుగుచున్నది. మ్యూనిసిపాలిటీవారు పట్టు వరుగువారి సహాయముతో చెరువు మరమ్మత్తుచేసిరి. ఉత్కలెములు దిగగొట్టటవల్ల చెరువులో పూర్వమునకన్న ఎక్కువ నీరు నిలువయుటకు సాధ్యముకాగలదు. ఉదకమండలమంతటి కిని 8 సం॥ రమ్మలవరకును సరిపడునంత ఉదకము నిలువచేయవలయు అంతయు సరిగానే యున్నది. కావలసినది వర్షములు మాత్రమే.

ఈనెల 28 తేదీ శనివారమునాడు గవర్నరు మొట్టమొదట లోలో ప్రవృత్తదర్శనము జరుగును. నవ్వు ముల్ల యిబ్బంది కలుగక ఎండగాలి సరిగా యున్నయెడల ప్రవర్తనము జయప్రదముగా నంపగలరు. కలెక్టరులు, సతకములు, కొక్కపు బహుమానము లొసంగబడును. మైసూరు మహారాజుగారు తిరువాన్కూరు ప్రభువుగారు గవర్నరుగారు మరికొందరు ప్రముఖులు యీ పహుమానములను వాదానము చేసిరి. ఈ సంవత్సరము ప్రదర్శనమునకు అనేకమంది ప్రదర్శనదారులు రాగలరు.

సామ్రాజ్య దినోత్సవము

సామ్రాజ్య దినోత్సవముతోజూప బాలికాభటు ప్రదర్శనము జరిగెను. గవర్నరుగారి భార్య ఆ సందర్భమున నొకయుపన్యాసము నిచ్చెను.

కాలమానసితి

గుర్రపు పంచెయొకరై ప్రత్యేకముగా వచ్చిన వారందరను తిరిగి కొండలమీదనుండి పల్లపుదేశములకు మరొకపుచున్నారు. గత కొలది దినములనుండియే కాలమాన మతిహృద్యముగా నుండుటచేత అనేకమంది ప్రముఖు లిటుకు వేంచేయుచున్నారు. గత సంవత్సరము వేటాడుచు ఆడవి ఏనుగు బారి నుండి యతి నూత్నముగా తప్పించుకొనియుండిన భరతపురము మహారాజువారు ఇటుకు త్వరలో తిరిగి రానున్నారు. పగటి పూట కొంచెము వేడిగా నున్నది. ప్రాతస్నానముకాలములందు చల్లని పిల్లగాలి వీచుచున్నది. వర్షయ్య రాత్రిపూట కురియుచున్నది. పగలు వర్షములేదు.

రైతులు పన్ను లీయరు

దేవగడముతాలూకా నిశ్చయము

పూనా, మే 25 : కేసరిపత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది :— అధికపన్నును దేవగడము తాలూకావారు చెల్లింపరు. నెటిల్లెంటు అధికారి సలహాకు వ్యతిరేకముగ అధికపన్నుల గవర్నరు మొట్టమొదట విధించుట. అధిక పన్ను రానున్న సంవత్సరముందు గాక ఈ సంవత్సరముననే వసూలుచేయ నిశ్చయించిరి. దేవగడ తాలూకాబోర్డువారు ప్రభుత్వమువారు పన్నుల వసూలుకు నిర్బంధించినయెడల ప్రభుత్వముపై వ్యాజ్యము వేయుదురు. (ఫ్రీ ప్రెసు.)

రంగూను, మే 25 :— వైనిక రక్షణక్రింద కొకపోబడుచున్న 9 బై డిలలో ఈ మధ్యనే 7 ఏండ్ల వైదు విధింపబడిన యాతడు రైలులోనుండి దూకి పారిపోయెను. పోలీసువారు వెదకుచున్నారు. (ఫ్రీ ప్రెసు.)

అయిరోపీయ బాలికలను దుర్వ్యక్తికై తెచ్చుట కలకత్తా, మే 25 :— లహరాటి బెంజమినుగార్ల కేసులో సాక్ష్యము ముగిసినది. ఆగ్జ్యమెంటులకై వాయిదా వేయబడెను. (ఫ్రీ ప్రెసు.)

బల్లారి

శివాజి త్రితరవార్ని కజయంతి

ఒక వారముక్రిందట జరిగిన పౌరుల సభలో నిర్ణయింపబడిన కార్యక్రమము ప్రకారము, శ్రీయుత కోలాచలం వెంకట్రావుగారి పురభవనునకు సమీపమున పారిశ్రామిక ప్రదర్శనములు జయప్రదముగా జరిగినవి. కత్తులు, తిప్పలు, కట్టెలు, తిప్పలు చాల విశోదకరముగా నుండినవి. కుస్తీలుకూడ జరిగినవి. ఈ విశోదములు చూచుటకు చాలమంది పౌరులు వచ్చియుండిరి. ఈ ప్రదర్శనములు ముగిసిన పిమ్మట శ్రీయుత బాలాజీ రావుగారు శివాజీనిగురించి ఉపన్యాసము నిచ్చిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

కళావంతులు ఈనాములు

పూర్వ మిదేశములో కళావంతుల సాంఘికస్థ్రీలకు పడుపున్న తి నెందులకేర్పడినదో నీపుత్తి దేశములో నెవ్వనికవి సరమో విచారించుటనంసరము. దేశములో దుష్టవృత్తులయొక్క ప్రబలి వ్యభిచారబుద్ధియే నాగరికతకు చోటిచ్చి దేశీయుల ధనగౌరవాధోగ్యముల ననిపుత్ర జేసినదే పడుపున్న తిగాని వేరుగాదు. పడుపున్న తి దేశీయులెల్లరు ఆనభించుచుండిన కష్టపగంపరలను ప్రముఖులెల్లరు కనివిని నూరకుండుట విచారకరము. ఈ రాక్షసవృత్తి దేశమంతయు వ్యాపింపక పూర్వమే ప్రముఖు లయినవారు సశింపుజేయువలసినది గాని పడుపున్న తి జేయుటకై వైసాంఘికు లుండిరనుట దేశభర్తయునకు మానవధర్మమునకు విరుద్ధము. పవిత్రమగు నీదేశములో పడుపున్న తి జేయు నొకజాతియున్నదని నీసాంధూజాతికంతకు కళంకమని కాకినాడలో గాంధీమహాత్ముడు కలహంసంగియున్నాడు. నేటి కీసాంఘికులలోనే సంస్కర్త లుద్భవించి నీ ఛాంఘికురాచారములను సశింపుజేయువలయునని ప్రబోధనజేయుచున్నందుకు సంతోషముగాని నీసంస్కరణకు హిమవత్సరవలె దేవాదాయ నాకరీ లడ్డువచ్చినవి. ప్రాచీనకాలమునుండి దేవాలయములలో సదరు సాంఘికస్థ్రీలు నాట్యకుంభారతి నాకరీజేయుచు సదరు ఈనాములచే నిప్పటివరకు జీవనోపాధిని జేయుచున్నారు గాని నితరాధారము లేవియు లేవు. వివాహముజేసికొనినస్థ్రీలు సదరు నాకరీని జేయుట సాంఘికకట్టుబాట్లకు విరుద్ధము. సదరు నాకరీస్థ్రీలు జేయువలయునగాని పురుషులుజేయుట సమంజసము. సదరు నాకరీని జేయక నీసాంఘికబాలికలకు వివాహములు జేసినయెడల దేవాదాయబోర్డువారు సదరు ఈనాములను తీసికొందురను భీతిచే నిప్పటివరకు నీసాంఘికబాలికలను దేవాలయములకు బలియిచ్చుచున్నారు. దేవసానములయందు నీసాంఘికులచే పై నాకరీని జేయించుచుండిన భగవంతుని కేమాత్రము లోపమురాదు. కాబట్టి నీసంస్కరణ ఈనాములపై నాధారపడియున్నది. దేవాలయములలో నీసాంఘికులచే పై నాకరీని జేయించుచుండి తొలగించి ఈనాములను సదరుసాంఘికులకే వదిలివేసినయెడల నీసంఘము సంస్కరింపబడి దేశము అన్నివిధముల సౌభాగ్య మొందును.

కే. వెం. సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రి, బి. ఎ. జిల్లాకోర్టు సీడ్డరు.

చతుర్థ వైశ్యమహాసభ - హీరమండలం (గంజం)

ప్రభవనానానంపత్తిర క్షేప్ర శు 21, 22 లకు సరియైన 1927 సం॥ జూనునెల 4, 5, 6 తేదీలకు పర్యామిడి తాలూకా హీరమండల గ్రామములో చతుర్థ వైశ్యమహాసభ బంధువుల వాస్తవ్యులు మహారాజశ్రీ శ్రీకృష్ణరాజు నూరయ్యరాజుగారి యాధిపత్యమున జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది. కావున ద్వితీయ వైశ్యమహాసభ మొక్క 7-వ తీర్మానముసారము తమగ్రామములో సభగావించి మనవైశ్యులమొక్క యిండ్లసంఖ్యను బట్టి మొదటి 20 యిండ్లవరకు యిద్దరున్న, పైబడిన ప్రతి 20 యిండ్లకు ఒక్కరొక్కప్పుడను ప్రతినిధులయెమ్మ కొనివారి పేరులను 31-5-27 తేదీలోపున మాకుపంప వేయవచ్చును. ప్రతి నిధులను యెమ్మ కొనుటనుగూర్చి యావన్మందియు తగిన శ్రద్ధ వహించి తమ చెన్ను కొనిన ప్రతినిధులను 1927 సం॥ జూనునెల 4-వ తేదీ ఉదయమున హీరమండల గ్రామమునకు పంప ప్రార్థితులు. (ప్రతినిధులకు భోజనాదిసౌకర్యములు తగురీతిని యేర్పాటుచేయడమైనది ఎల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థించుచున్నాము.

అంధవరపు లక్ష్మణమూర్తి, కార్యదర్శి, ఆహ్వానసంఘము.

ద్వితీయ వైశ్యమువజనమహాసభ

శ్రీవాసవి పత్రికయందు (చాగలమర్రి) ఎం. రామకృష్ణయ్య శ్రేష్ఠి గారు నంద్యాలలో జూను నెలయందు మహాసభ సమావేశముగ ననియు మరియు (కుస్తీ) వ్యాయామము అంగ ఆంధ్ర విద్యాకాశ్యనిర్ధారణ సభ మొదలగు తొమ్మిదిసభలు జరుగునని వ్రాసియున్నారు. కాని తిరిగి ఆహ్వాన సంఘము ఏర్పడినట్లుగాని అధ్యక్ష యెన్నికలు మున్నగు విషయముల ప్రకటనలు కానరావు. పోటీలలో నిలచుటకు కొంత వ్యవధి కాలెనుగాన సరియైన తేది ప్రకటించి యువకులను ప్రోత్సాహపరచుటకు కోరుచున్నాను.

(వ్యాయామాభిలాషి.)

మదనపల్లి-మహిళాసమావేశములు

కడచినవారములో మదనపల్లి “అబలాభివర్ధని” సమావేశస్థ్రీలు 8 సభలుచేసిరి. మొదటిసభయందు, మి న్నాక్షి సుందరమ్మగారు “శంకరవిజయం” అనువిషయమును గట్టించి నృదుంధుర తేట తెలుగుభాషతో ముచ్చటించిరి. తదనంతరము “శివాజీ జీవితచరిత్రమును” శ్రీమతిపాపమ్మగారు చక్కగానుడి విరి. “శ్రీశంకరవిజయం” శివాజీ జన్మదిన మహోత్సవమును” జయప్రదముగా సమాజమువారుజటిపి, అసందర్భములో పై రెండు ఉపన్యాసములు యివ్వబడెను. శ్రీమతి అమృతమ్మగారు, హాస్యరీయంనాయించి వధురముగా పాడిరి. తదనంతరము లోబూలము, పువ్వులు, గంగము వ గైరాల పంచి పెట్టబడెను. రెండవసభయందు శ్రీయుత పిక్చర్ సబ్జెక్టు రామచంద్రరావుగారు, నరహరి శాస్త్రిలవారు స్థ్రీలకు ఉపయుక్తముగ ఆనేకవిషయములనుగురించి ఉపన్యసించిరి. శ్రీమతిమినాక్షి సుందరమ్మగారు, చంపకమ్మగారు వీనులకువిందుగా పాడిరి ఇతరజిల్లాలనుండి యిచ్చటికి “సమ్మర్ న్యూలు” కు వచ్చియుండిన అనేకస్థ్రీలు యీసభను అలంకరించియుండిరి.

మాడవసభయందు శ్రీమతి మినాక్షి సుందరమ్మగారు, అమృతమ్మగారు తమ “విజ్ఞానిద్య” కుశలతను ప్రకాశింపజేసిరి. కజిన్న దొరసానిగారిచే స్థాపింపబడిన యీసమాజము దినదినము శ్రీమతి సోనమ్మ, పాపమ్మగార్ల యాజమన్యముక్రింద ప్రవర్ధమాన మగుచున్నది.

(విలేఖరి)

ఇతరరాష్ట్రములయందలి ఆంధ్రులు

బెంగాలు, బీహారు, ఒరిస్సా, అస్సాము, మధ్యపరగజాలయందు ఆంధ్రులు 1,70,552 మంది శాశ్వతముగనో తాత్కాలికముగనో నివసించుచున్నారు. వీరుగాక యీరాష్ట్రములందలి స్వదేశ సంస్థానములందు 21,206 మంది ఆంధ్రులు గలరు. శాశ్వత నివాస మేర్పరచుకొనిన విద్యాధికులకు ధనాధ్యులకునుదక్క మిగిలిన ఒకలక్ష డెబ్బదివేలకు మించిన ఆంధ్రులకు పౌరస్వత్వములుగాని అందుకు సంబంధించిన యితరసౌకర్యములుగాని లేవు. మాతృదేశమునుండి చాలకాలమై విడివడి విదేశముల నివసించుచుండుటచేత ఆంధ్రత్వ మంతరించిపోవుట కుగూడ నవకాళము గలుగుచున్నది. స్వజాతీయాభిమాన మంతర్వీత మగుచున్న యీకాలమున సాంధ్రనాయకులు మనఆంధ్రులందు ఆంధ్రత్వము స్థిరత్వము వహింపవలయు జేయుటకును జాతీయాభివృద్ధికై వలయుసన్నాహముల జేయుటకును ఆంధ్రవేష భాషలందును ఆంధ్రవిజ్ఞానమందును అభిమానముగలుగుటలు జేయుటకును, పరస్పర సహకారము జేసికొనుచు, ఆర్థిక, నైతిక, సాంఘిక, మత, విద్యాద్యభివృద్ధులకై వలయుప్రయత్నముల జేయుటకును, ప్రోత్సహించవలయుండును. ఆంధ్రుల నేకులభోషతనము నందుంచుటయు, గౌరవిహీనుగ నెన్నబడుచుండుట జూచియు, నుపేక్షించుట నాయకుల ధర్మముగాదు. కావున ఈవిషయముల గూర్చి పరిత్యాగముగ చచ్చించి ఆంధ్రులు జాతీయాభివృద్ధికర కార్యము లొనరించుట కనువగు నేర్పాటులను సూచించుటకొక మహాసభ నేర్పాటుజేయ నుత్సహించుచున్నాము. ఇందు ఆంధ్రుల యభివృద్ధికై కృషిజేయనెంచెడి ఆంధ్రనాయకులు అందఱును పనిచేయవలసి యుండును. ఈవిషయమై తమసమగ్రమున సభిప్రాయములను సలహాలను నాకు త్వరలో తెలియజేయగోరెదను.

వంగవిహారోత్సవ, అస్సాము, మధ్యరాష్ట్రముల ఆంధ్రులెల్లరును తమతమ ప్రతినిధులను యీసభకుపంపి తమయభివృద్ధికై వలయు కృషి జేసెదరుగాక.

దేవరాజు నీతారామస్వామి,

గౌరవకార్యదర్శి.

ఆంధ్రజనసంఘము, ఖరగిపురము.

వృత్తాంతలేఖలు

విలేఖకులకు సూచన

విలేఖకులు ప్రకటనార్థము పంపు లేఖలను తెలుగు భాషలోనే వ్రాయుట ధృఢీకృతము.
(ఆం. ప. సం.)

మదనపల్లె

(ఒకవిలేఖరి)

మే నెల, 21:—ఈపురముననుండు దివ్యజ్ఞానకళాశాలా పరణమునందు పద్దెనిమిది జూలై ౧౯౩౭ నాడు సమాజపువారి యాజమాన్యము క్రింద “భారతసమాజపూజలు” వేర్వేరు ప్రయత్నములచే జరుపబడినవి. ఉపయోగపడని కార్యములు, యజ్ఞ యాగాదులు వేదకాలపురీత్యా జరుపవలెనని బోధించిరి. మరియు నుదాహరణపూర్వకముగ మూడు ఉపయోగముల గావించిరి. ఆడవాండ్లకుగూడ ఉపయోగములు చేయవచ్చునని నిరూపించి నొకరైతు ఉపయోగనోత్పన్నముచేసిరి. మేళతాళములేకనే జరిగిపోయెను. పైకార్యము లన్నిటియందును గౌ॥ సదాశివయ్యగారు పాల్గొనిరి.

కాంగ్రెసుకమిటీ

నిన్నటిదినం మదనపల్లె లోకలుకాంగ్రెసుకమిటీ సభ యొకటి జరిగెను. అందు పురప్రముఖుల మాత్రమే పాల్గొని యీ క్రిందితీర్మానముల గావించిరి. ధర్మవరమునుండి వాత్తి శంకరరావుగారు వచ్చియుండిరి.

1. శ్రీయుత యింతేటి శీతారామరావుగారిని కాంగ్రెసుకమిటీ అధ్యక్షునిగా నియమించిరి.
2. కార్యదర్శిని నియమించుటకు వారికే అధికార మొసంగబడినది.
3. అఖిలభారత కాంగ్రెసుకమిటీవారు రాజ్యాంగవిధానము నిమిత్తము నొకటిల్లును తయారుజేయ నెంచియుండుటచే వారిని బెసంటుయ్యగారు తయారుచేసిన “కామన్ వెల్త్ ఆఫ్ ఇండియా బిల్లు” నే ఆమోదింపవలెనని కోరుచున్నారు.
4. మరియు రాజీవు కాంగ్రెసునందు యీబిల్లునే ప్రవేశపెట్టవలెనని అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీవారికి సిఫారసు చేయుచున్నారు.

రాజమండ్రి

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఖూస్

రాజమండ్రి, మే 23:—22 తాళిఖూరాత్రి 9-30 గంటలకు రాజమండ్రి ఆర్ట్ కాలిఫోర్నియా లో కాపురమున్న చేపెట్టి ఆడెయ్య అనునాతనిని దూడకుల వెంకటస్వామి అనునాతడు పొడిచినదని తెలియుచున్నది. పోలీసుఫారీషియము మై విచారణ సల్యుచున్నారు. వెంకటస్వామి ఎక్కడికో పరారయై ఇంతవఱకు కనిపించలేదు.

మోటారు ప్రమాదం

ఈనెల 21 తాళిఖూన గోకనరం నుండి రాజమండ్రివచ్చుచున్న మోటారుబస్సుక్రింద పడి బూరుగుపాడువద్ద కొండా కృష్ణుడు అను మూలనాడు చాలదెబ్బలుతిని 21 తాళిఖూ రాత్రి 10 గంటలకు రాజమండ్రి మ్యూనిసిపల్ ఆస్పిటరులో మరణించెను బస్సు కేళిపులు అనునాతనిది, దాని డ్రైవరు వెంకట్రావు అను నాతడు. బూరుగుపాడుదగ్గరకువచ్చుపరికి కృష్ణుడు తోలుచున్న రెండెండ్లబండి మోటారుకు ఎదురుగావచ్చుండగా దానిని తప్పుకొనుటకై బండి ప్రక్కకు మరల్చుటకు ప్రయత్నము చేసిననియు కాని అతివేగముతో వచ్చుచున్న మోటారుబండి పైకి పోయెననియు, మోటారు మడ్ గారు బండి మనిషికి బలమైన దెబ్బలు కొట్టినదనియు వెంటనే నతడు స్వల్పతిరిప్పి పడిపోయెననియు, వార్త తెలియుచున్నది. తరువాత దెబ్బతినిన కృష్ణుడిని రాజమండ్రి మ్యూనిసిపల్ హాస్పిటల్ కు ఆమోటారుదొంగిలే తీసుకొనివచ్చిరి. కాని ఆతడు తరువాత మరణించెను. పోలీసువారు బస్ డ్రైవరుపై 804 ఎ. ఐ. పి. సి. క్రింద చర్య జరుపుచున్నారు.

ఇరిగేషనుబిల్లు మహాసభ

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఉదకమండలము, మే 25:—ఇరిగేషను బిల్లుమహాసభ నేటిదినము మధ్యాహ్నము సర్. సి. పి. రామస్వామి అయ్యరు గారి అధ్యక్షతన సమావేశమయ్యెను. స్వరాజ్యపక్షమునకు చేరిన సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు, యస్. ముత్తయ్యమొదలగు లిగారు, సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు, సత్యమూర్తిగార్లు అన్నికాలములకు సరిపోవునట్టి శాసనము తయారుచేసిన ఎక్జిక్యూటివు ప్రభుత్వమువారికి ఎక్కువ అధికార మిచ్చినట్లునని అభిప్రాయము తెలిపిరి. కాని ఇరిగేషను సమస్యలన్నిటిని పరిష్కరించుటమాత్రము అవసరమనిరి. నీటిపారుదల హక్కులవిషయమై సానిక సంఘముల సేర్వారుపవలయుననియు రైతుల విశ్వాసమునకు పాత్రులైనవారు ఈసభయులందు సభ్యులుగ నుండవలయుననియు స్వరాజ్యపక్షమువారు సూచించిరి. రైతులు నిర్ణయించుట రూల్సును తయారుచేయుట మున్నగు అధికారములు శాసనసభవారి కుండవలయుననియు, వెంకటాచలం చెట్టిగారు చెప్పిరి.

ఎల్లకాలమునకు సరిపోవు చట్టమును తయారు చేయుట సకాదని భూస్వాములపక్షమున వెంకటరంగారావుగారు అభిప్రాయ మొసగిరి.

ఈవిషయముల నన్నిటిని గవర్నరుగారితోను ఇతర కార్యనిర్వాహకసభాసభ్యులతోనుకలిసి ఆలోచించి త్వరలో సభవారికి అనుకూలమగుబిల్లును తయారుచేయ గౌ॥ సర్. సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు వాగ్దాన మొసగిరి.

ఎక్జిక్యూటండుఆర్టు కమిటీ

ఉదకమండలము, మే 25:—ఎక్జిక్యూటండు ఆర్టుకమిటీ సమావేశము ఇంతకుపూర్వము ప్రకటించబడినవిధమున నేడు జరుగదు రేపుమధ్యాహ్నము ప్రారంభమగును. (తంజివార్త)

పాపట్ల

(స్వకీయవిలేఖరి)

ధర్మపారశాలలు

1. జిల్లా విద్యాధికారిగారి విచారణ

ఈ పారశాలలు ఏవిధముగా నడుపబడుచున్నది శ్రీ జిల్లాకలెక్టరువారున్నూ, జిల్లావిద్యాధికారియున్నూ తనిఖీచేసిన సమాచారముంతయు ఇదివరలో తెలిసియుంటిమి. మరల నెలరోజులక్రిందట శ్రీ జిల్లావిద్యాధికారి ఇక్కడకువచ్చి చాలమంది పెద్దగునుల్యులను ఈ పారశాలల స్థితిగతులవిషయమై విచారించియున్నారు మేనేజరు ఆప్యయ్యగారిని స్కూలు రిజిస్ట్రరు మాపించుమని కోరగా ఎందువల్లనో నిరాకరించిరి. పలువురు గ్రామస్థులు తమ ఆసంతృప్తిని వ్రాతమూలమున నెతము తెలుపుటకు సంసిద్ధముగా నున్నామని విద్యాధికారితోనుమని చేసికొనిరి.

2. ఇంకొకదావా

జీతము బాకపడినందుకు మేనేజరు జిల్లా ఆప్యయ్యగారిపై ఉపాధ్యాయులు బాసకిరామయ్య, శీతారామయ్యగార్లు దావాలువేసి ఇదివరలో డిక్రీలూడ పొందిరి. ఇట్టివల శ్రీరామాపైయ్యరు ఎలిమెంటరీ పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు మేనేజరుగారిపై మరొకదావా దాఖలుచేసిరి ముందుగా సరియైన నోటీసు జారీచేయుటకంటా పుభయలమగ్గ ఉన్న ఏర్పాటుకు భిన్నముగా ఉద్యోగమును వదలిపెట్టి వెళ్లవలసినదిగా మేనేజరుగారు ఉత్తర్వుచేసిననియు, వెనుక నాలుగు మాసముల జీతము యివ్వలేదనియు మొత్తం రు 185 లు మేనేజరుగారివల్ల రావలసియున్నదనియు మొదలగుహాతములతో ప్లయింటు దాఖలు అయి వ్యాజ్యము ఇంకా పెండింగ్లోయున్నది.

అకాల మరణము

ఇక్కడ న్యాయవాదిగారొకరు మ-రా-రా-శ్రీ ముని పల్లె నాగేశ్వరరావుగారు సుమారు సంవత్సరముండి క్షయబాధచే ఖాయిలా గాయంటూ, వైద్యముకొనుట మద్రాసువద్ద ఆస్పత్రిలో కొన్ని మాసములు ఉండి, తరువరి బెంగళూరుపోగా ఈ నెల 18 తేదీన అకాలమృత్యు వాతపడినట్లు తెలుపుటకెంతయు విచారించుచున్నాము. వ్యాధి వాదినప్పటిలో ప్రవేశించి 2 సం॥లకు ఎక్కువయైనను మంచివృద్ధిలోనికి వస్తూయుండిరి. వయస్సున్నా 28 సం॥లకు మించి లేదు. ఎంతోకష్టించి చదువుచెప్పించుచున్న వృద్ధ జననీజనకులున్నా 20 సం॥ మించని భార్యయున్నా దుఃఖిపొగరమున మునిగియున్నారు.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1927-వ సం॥ మే నెల 26 తేది గురువారము

1. ధాన్యములు.

దని చూలు బా 1-కి	రు 150 మొదలు	129 వరకు
బియ్యముబస్తాలు		
కునుమ తెనాలిబి	,, వ 42 కలవి రు	18 4 0 14 12 0
నెల్లూరిబి	,, డిల్కో	,, 15 8 0 16 0 0
డిల్లి	,, డిల్కో	,, 16 4 0 17 0 0
రాగులు ర. 164 బస్తా 1-కి	,,	9 10 0 10 0 0
నువ్వులు	,,	22 0 0 25 0 0

2. ధాన్యముపప్పులు.

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	,,	16 0 0 18 0 0
సెనగలు	,, డిల్కో	,, 18 0 0 14 0 0
సెసలు	,, డిల్కో	,, 16 0 0 18 0 0
మినుములు	,, డిల్కో	,, 17 0 0 19 0 0
ఉలలు	,, ర 195	,, 1 0 0 14 0 0

3. నూనెవస్తువులు.

నువ్వులనూనె బా 1-కి	,,	158 0 0 156 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	,,	14 0 0 25 0 0
కొండాపురంజేరు సెనగపప్పుబా1-కి	,,	54 0 0 56 0 0
ఇతరప్రదేశము	,,	50 0 0 52 0 0
జేరు సెనగనూనెగానుగ బా 1-కి రు 128 మి.మి. నూనె		122 0 0
ఆముదము బా 1-కి	,,	118 0 0 119 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయపసుపు బా 1-కి	,,	72 0 0 75 0 0
కూరపసుపు	,,	48 0 0 48 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరుబి) బా 1-కి		112 0 0 180 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి	రు	40,45
కాళిపాస్తీపాయకట్టు	,,	50,55
తెల్లము బా 1-కి	రు	40 0 0 60 0 0
చింతపండు బా 1-కి	,,	21 0 0 56 0 0

5. ఇనుము.

పట్టరకం బా 1-కి	,,	80 0 0 82 0 0
చదరం	,,	81 0 0 82 0 0
రవుండు	,,	26 0 0 82 0 0

6. నూలు.

నెం 20 బెన్ని సింహం	యా	,, 6 14 0
నెం 6 బెన్ని ధర		,, 8 14 0
నెం 24 ,, లాకి		,, 6 0 0
నెం 60 ,, కారం బెన్ని		,, 9 0 0
నెం 40 ,,		,, 10 0 0
నెం 44 ,,		,, 5 8 0
నెం 20 1/2 మ్యాకాటక్		,, 6 5 0
నెం 12 1/2 చూళ్		,, 5 6 0
నెం 16 1/2 ,,		,, 5 12 0
నెం 20 1/2 కాపురజీ		,, 6 4 0
నెం 40 జుమ్మరు		,, 10 0 0
నెం 44 సాండో		,, 5 2 0
నెం 4 బెన్ని		,, 8 10 0

7. దూది.

బోంబావెట్టు బాగువ 1-కి	రు	800 0 0
పల్నాడుదూది	,,	145 0 0

8. లోహములు.

వెండి 100 తులంకు	,,	60 4 0
బంగారు, తులము 1-కి	,,	21 0 0 21 2 0
సవరము 1-కి		18 12 6
ఇత్తకి బా 1-కి	,,	288 0 0 288 0 0
రాగి బా 1-కి	,,	255 0 0 260 0 0

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0; 12-కి 1-4-0

ఈ దంతచూరముతో పండ్లుతోములులన చిగుళ్లు గట్టిపడును. చిగుళ్లునుండి రక్తముకాకుండును. నోటదుర్గంధము లేకయుండును. పండ్లు మత్స్యములవలె తెల్లగా నుండును. అమృతాంజనండ్లిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

ఆటంకవరచుటకుదురుట

ఒకసారి } ఈ రెండు సుగుణములు గలిగినట్టి } దీని }
 దీనిని } లోకమయహరకస్తూతిమాత్రలు } నిజమును }
 4వయోగించి } గ్రహింపుడు.

Regd TradeMark అమృతమైన ఓషధులు, కస్తూరి కుంఠపువ్వు మొదలగునవిచ్చి కాస్త్రాక్షముగా తయారుచేయబడినవి. 594

సాధారణముగా పలువిధ జ్వరములు, జలుబు, దగ్గు, అజీర్ణము, పిల్లలపడికము, ప్రక్కల ఈడ్పు, అజీర్ణ భేది, కడుపుబ్బరము, బలహీనత, అగ్నిమాంద్యము, మలబద్ధము, అజీర్ణచే గలుగు కడుపునొప్పి మొదలగువాటికి వ్రాయుధము నంటిది. అనుపాన పత్రమునూప సంపదమును. కాల, దేశ, లింగ వయస్సు భేదము తక ఆశక్తి సరి రమలనుండి వాడబడి, ప్రశంసించబడుచున్నది. పసిబిడ్డలకు, బాలింతలకు అమృతమునంటిది. 250-800 మాత్రలుగల బుడ్డి 1 కి ధర 0 4 0, పోస్టుఖర్చు 0 4 0, పోస్టుఖర్చుతో పహా 6 కి రు 1 8 0, 12 కి 2 18 0, 25 కి రు 5 8 0.

ముఖ్యగమనింపు:— మా కస్తూరి మాత్రలనల గలుగుచున్న అమృతమైన సుగుణము చూచి బహుశా అనేక కృత్రిమ కస్తూరి మాత్రలు విక్రయించబడుచున్నది. మానపోతుంటున్న మా వర్తక గుఱుకుచూచి తీయుడు. ప్రతివూరిలోను ప్రతి దుకాణమునందు దొరకును. చివగోరత్న పాశ్చపు వెంకటాచల పండితులు, ప్రొవైటరు,

శ్రీ సీతారాఘవవైద్యశాల, మైసూరు

BEST INDIAN PAIN BALM.
 Price Annas 10 only.
AMRUTANJAN DEPOT.
BOMBAY & MADRAS.

కాసుబంగారమునకును, మంచి వెండికిని గ్యారంటీ చేయగలము.

కరంచందు చబిల్ దాసు, బంగారు వెండినగల

జీవ రక్తులు 437/3' టంకసాలపిథి, సాహుకారుపేట మద్రాసు. 3137

దరఖాస్తును పంపిన క్యాటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

ఆంధ్రగ్రంథమాల

నెం. 7 తంబుశెట్టిపిథి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథమాలయందు, విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనములై వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొకగ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

వెలువడిన గ్రంథములు:

- 1 శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, నారాయణ, కాళహస్తీశ్వరాది శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్కశతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును) ౧-౮-౦
- 2 బంపపురాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచించబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపులమగుపీఠిక గలదు. ౨-౮-౦
- 3 గాంధీమహాత్ముని జెల్లాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము ౦-౮-౦
- 4 కమలాక్షి (చిన్న విచిత్రకథ): రాయసం వేంకటేశ్వరుడుగారు ౦-౮-౦
- 5 నీతిపథి: ఇది యొక యుక్త్యుపనీతిగ్రంథము. ఇది తొలుదొల్త రెండువేలండ్లకు ముందొక భారతీయ పండితునిచే తిబేతుభాషయందు రచియింపబడి పదవడి యనేక భాషల బరివర్తితమై వ్యాప్తినిగన్నది. అనువాదకుని వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు ౧-౮-౦
- 6 జీర్ణవిజయనగరచరిత్రము: కుందూరి ఈశ్వరదత్తుగారు, బి. ఏ. శ్రీకృష్ణదేవరాయ సామ్రాజ్యలక్ష్మీపీఠమగు విద్యానగరము (హంపిశిలిముల) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రకృతజీర్ణ సీతీయు నిందు వర్ణితములైనవి. వెలువడిన గ్రంథములు
- 7 త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీపసుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీరామభక్తాగ్రణియు, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీత్యాగరాజుగారి చరిత్ర మిందు సరసముగ వర్ణింపబడినది. సందర్భానుసారముగ త్యాగరాజుగారు రచించినకృతులును నిందు వేర్వేరుబడినవి. ౧-౧౦-౦
- 8 భీష్ముడు: (యిదంకముల నాటకము) నార్సేదేశపు. కవిశిఖామణి యగు ఇబ్సను గారి బ్రాండు అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు పొణకా పిచ్చిరెడ్డిగారు. ౧-౮-౦

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, వ్యవస్థాపకుడు.

మహర్షిదేవేంద్రనాథ ఠాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త:—మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు } ధర రు 2 8
 నిండుక్యాలికొలెండు ఫెదర్ వెలు కాగితములు } పోస్టు ఖర్చులుప్రత్యేకము.
 పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టిపిథి, మద్రాసు.

ప్రశ్న 598
 భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులువ్రాయుటకు రు. 1-0-0. ప్రతి ప్రశ్నకు 0-4-0. వి. పి. ఖర్చులు 0-4-0 అవును. ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను. 1275
 హనుమాన్ జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తణి.

త్యాగరాజ గ్రంథమాల

- 1 ఇదేమేపిల్లా ఈలాగు మారిపోయినావు 0-1-6
  - 2 అయ్యో నీవు నామగడా 0-1-0
  - 3 ఏమే ఒకరినుండియొకరు ఇద్దరముచెడిపోతివి 0-2-8
  - 4 మధ్యపానము 0-3-8
  - 5 శ్రీ త్యాగరాజాష్టోత్తర శతనామావళి, అంజనేయస్తోత్రము, త్యాగరాజ చరిత్రము. 0-4-0
- ఈగ్రంథములు రెండుకూడ నాగరికముచే రచియింపబడి చదువుటకు హృద్యముగా నుండును. ఎలయువా రీక్రింది చిరునామాకు వ్రాసికొనవలయును.
 త్యాగరాజ గ్రంథమాలా కార్యస్థానము (8705) శ్రీనివాసయ్యరవిధి, మద్రాసు.

వృద్ధులారా

1. పోలోన ఏల వహించెదరు? మీకు మరల పూర్తియైన బలము, మదము, కావలెనన్న నా "వృద్ధ బాంధవు" ని నేవింపుడు.
  2. ఈ నా "వృద్ధ బాంధవుడు" ఇంగ్లీషుమందువలె ఒక్కసారి తళుక్కుచుని మరునాటికి మాయమగునదికాదు. దీనిబటివి 100 పల్ల వరకు యుండును.
  - 3 ఇది హిందూదేశమున జనించిన సిద్ధులనల అనుగ్రహించబడినది.
  4. మునలివారికి ఏవైద్యుడున్నా మందుపట్టదని చెప్పి, తలవాబొనును. ఈ "వృద్ధ బాంధవు" డబ్బి పిరికిపంద గాదు.
  5. "యత్ జరా, వ్యాధి, నాశాయ, తద్రసాయనం" అని ఎరుంగుదురు. ఇది అట్టిది.
  6. యామందు అన్నితత్వములవారికి చక్కగా పని చేయును.
  7. (0-6-0) ఆరుఅణాల తపాబిళ్లలు పంపిన వారములోగా, 5 రోజులకు మందు సాంపిలు పంపుదును. 41 రోజుకు మందు ప్రస్తుతము రు 15 లు మాత్రమే.
  8. ఎలయువారు రిఫ్ల్యుకార్డువ్రాసిన జాబును, తపాలబిళ్లలుపంపిన మచ్చుమందును బడయగలరు. 365గ
- చిరువోలు రామచంద్రరావు,
 అపూర్వచికిత్సాపరిశోధకుడు, కవుతరం, కృష్ణాజిల్లా

మదనకామేశ్వరిలేహ్యము

బలహీనులపాలిటి కల్పవృక్షము— మేహము, నిక్కాక, నిస్సత్తువ, శుక్ల నష్టము, అతిమాత్రము మొదలగువాటిని హరించి మంచి బలమును, పిర్వవృద్ధిని, సంభోగశక్తిని, సంతానమును గలిగించును. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 తులముల డబ్బీ రు 1-4-0
 పాలగుగంధిలేహ్యము— రక్తశుద్ధికి శ్రేష్టమయినది సహమేహము, మేహపాడలు, మచ్చలు, యితరదర్బరొగములు క్షీణనోష్ణులు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బీలుచాలును. 20 తుల డబ్బీ రు. 1-4-0 వి. పి ఖర్చులు వేరు. 3851
 పి.కె.పి. అండు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిదేవి, నెల్లూరుజిల్లా